

opinia veche

● Anul XL ● 2011 ● 23 – 29 ianuarie 2012 ● Nr. 419 ● IAȘI ● GRATUIT ● 5000 de exemplare

Nu mi-am pus niciodată problema de a fi eu prima în toate

interviu cu prof. univ. dr. Atena Elena Simionescu, noul rector al Universității de Arte „George Enescu” din Iași

● sînt foarte severă cu ceea ce lucrez

paginile 8 – 9

EDITORIAL

Cine-a răscolit patul lui Procust

Nu se poate să nu fi remarcat că ordinea lucrurilor a început să fie contestată peste tot în lume. Toți palmasii sistemelor mai mici sau mai mari, mai strîmbe sau mai drepte s-au ridicat cu dalta în mînă să zdrobească nedreptatea resimțită pînă la os și să-și croiască loc în cercul universului lor social printre figuri și legi care nu-i mai reprezintă. Lumea, privită la scară largă și restrînsă, pe regiuni, organizații și grupuri, își pierde amprenta vocală, acoperită fiind de voci mai mici ale căror corzi nu se mai tem să vibreze. Dar, mult mai important de-aftă, își pierde legitimitatea de-a mai fi un pat al lui **Procust** pentru cei îndeajuns de puternici sau inconștienți încît să se împotrivescă unor norme construite spre mutilare.

Anul trecut am avut revoluții în **Egipt, Libia, Tunisia**, simbol al răsturnării unor sisteme abuzive și dictatoriale, am avut proteste îndreptate împotriva măsurilor de austeritate în **Grecia, Spania și Marea Britanie**. Nici în **Rusia** oamenii nu mai vor să umble cu democrația vopsită în roșu, iar în **Republica Moldova** reperele identitare se caută haotic și obsesiv după o revoluție eșuată în urmă cu trei ani. Peste tot s-a lăsat cu sacrificiu pînă la sînge, cu încercări de confiscare a revoltelor, cu bune intenții cumpărate mai lesne decît o femeie usoară, cu derapaje necontrolate pe culmile huliganismului, cu batjocuri livrate în cocktailuri **Molotov**, înadins să incendieze îndreptățirea contestatarilor. Însă, cumva, răsturnarea de situație s-a produs, cînd legăturile de încredere nu s-au mai putut reface sub nici o formă.

Actualmente, la noi în țară, la nivel macro-social, revoltele se umflă ca niste *shot-uri* flambate – îmbată pe moment, arzînd alcoolul care înfierbîntă spiritele, apoi, inevitabil, se sting. Se spune că deja ne pierdem și ne diluăm, în pofida unor rezistențe șubrede și leșinate. Cu toate acestea, mișcările traduc un soi de vitalitate. Nu neapărat nobilă, însă salutară în simpla ei manifestare. La nivel micro-social, tot cam așa. În universitățile noastre, în miez de alegeri se stîrnesc răskoale mici, care se consumă cu spirit revoluționar. Proceduri se cer reevaluate, lipsa respectării metodologiilor este contestată, de cadre didactice și de studenți deopotrivă. Oameni care odată se regăseau în structuri de conducere, se văd amenințați de un sistem de vot direct și universal, care le stîrbește din puterea de-a controla subordonații ca pe pioni. Iar, mai mult ca oricînd parcă, spiritul de frondă este capacitat de indivizi care par să aibă țaria de-a merge pînă la capăt.

Nu ne știm încă finalul, deși sensul ni l-am dat de la început. Ce ne amenință, odată ieșirea din încremenirea în proiect, este împotmolirea în parcurs. Și o amnezie care brusc, să înfigă în mușchii determinării crampele musculare ale inutilității. Și să ne trezim, ațintiți, în același fotoliu în care am început să visăm că lucrurile ar trebui să stea altminteri.

Laura PĂULEȚ

Finanțarea universităților s-a înecat în criterii

● instituțiile de învățămînt superior din Iași au așteptat venituri suplimentare din bugetul pentru Educație, fiind clasate printre primele 12 din țară ● fondurile venite de la minister au fost mai mici decît cele acordate anul trecut, pe vechea alege

pagina 5

Am ajuns de unde plecasem în 2011

REPORTAJ

Europa se oprește la Nistru, Rusia zîmbește

Pacificatorii fac legea pe tărîmul nimănui

Stăm toți înghesuți într-o „rutieră” albă care merge la Dubăsari, înspre Tiraspol. În stînga mea, o puștoaică chicotește peste scaun cu două colege de clasă și-n față, pe culoarul mașinii înghesuite, o educatoare are grijă să nu i se botească planșa albă cu alfabetul scris cu litere mari, de mînă, însoțite de desene haioase. Ne apropiem de postul de pacificatori numărul 9 de la Vadul lui Vodă pe podul peste Nistru. Încep murmurele în microbuz, dar nimeni nu pare să se uite afară, înspre pacificatori, parcă fiecare evitîndu-le căutătura. Ei, în schimb, ne privesc absent și rece. Încă o zi de muncă, nimic neobișnuit. Facem slalom printre barierele de ciment, trecem de un blindat care probabil nu s-a mai mișcat de cînd a fost adus aici și, pînă să-mi dau seama, ajungem în satul Pîrîta. Sîngele, cel puțin la suprafață, a fost spălat.

paginile 10 – 11

Actualitate

Noi rectori la Politehnică și Arte

● prof. univ. dr. ing. Ion Giurma și prof. univ. dr. Atena Elena Simionescu au fost aleși pentru un mandat de patru ani
● conducătorii instituțiilor s-au desemnat din primul tur

pagina 3

Incognito

Ucenici la atelierul de jonglat

● sub deviza „oricine poate face orice” ne-am încumetat să modelăm brățări din fițiuci și să învățăm tehnici de yoga la „Incubator107”

pagina 4

Personaj

Rețetar pentru mîntuirea verde

● Maria i-a promis lui Dumnezeu că în toate zilele pe care le are se va hrăni numai cu legume și lactate

pagina 7

Dezbattere

Revoluția „de azi pe mîine”

● despre protestele din Piața Universității și din restul țării au comentat jurnaliștii Vlad Odobescu, Costi Rogozanu și sociologul Mircea Kivu

pagina 13

opinia veche

este editată de studenți ai Departamentului de Jurnalism și Științe ale Comunicării și se adresează exclusiv mediului academic.

În coloană,
adunarea

Burse de practică la Renault

Săptămîna trecută, cinci studenți de la **Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” (UTI)** din Iași au fost selectați să participe la interviurile pentru bursele de master oferite de **Fundația Renault**. Este vorba despre două burse de master în specializările „Transport și dezvoltare durabilă”, „Mobilitate și Vehicule Electrice” cît și în administrarea afacerilor (**MBA**) în „Management Industrial”.

„Înscrierea s-a putut face online pe site-ul fundației Renault, dar pentru a avea acces la formularele de înscriere de pe site era necesară o parolă pe care studenții interesat trebuia să o obțină de la facultate. Iar această parolă s-a putut obține de la coordonatorul de proiect, prof. univ. dr. ing. Edward Rakosi, care se ocupă de preselectarea studenților”, a declarat **Cornelia Murariu**, secretar al **Biroului de Relații Internaționale și Imagine Universitară** de la UTI.

Studenții s-au întîlnit cu coordonatorul proiectului, care „s-a convins că aceștia au un nivel bun de cunoștințe tehnice, că domeniul lor de activitate din universitate coincide cu masterul ales și că sînt capabili și pot înțelege și comunica în limba franceză. Căutăm performanță și în special seriozitate din partea lor”, a completat **Cornelia Murariu**.

Seleția finală se va realiza pe bază de interviu în limba franceză. Bursele sînt finanțate pe o perioadă de 16 luni și sînt în valoare de 1050 de euro.

Adriana DĂNILĂ

Studenții aprind lumina la E.ON

Studenții din anul al III-lea de la **Facultatea de Inginerie Electrică, Energetică și Informatică Aplicată (FIEEIA)** de la **Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi”** din Iași se mai pot înscrie pînă la data de luni, 23 ianuarie, la stagiile de practică în cadrul firmelor **E.ON Moldova**, **BMT România** și **Electro Comp**.

Aceștea se vor desfășura pe durata a trei săptămîni, urmînd să fie organizate în timpul vacanței inter-semestriale din februarie. Sînt puse la dispoziție 30 de locuri pentru studenții care doresc să se înscrie, practica pufînd fi echivalată cu cea obligatorie din vară.

„Studenții vor fi organizați în grupe de cîte zece, repartizați la fiecare dintre cele trei companii. Mai departe, aceștia vor forma echipe de cîte două-trei persoane, care vor lucra prin rotație. De ei, se vor ocupa tutorii de practică, care îi vor coordona și îi vor testa privind cunoștințele dobîndite” a declarat prof. univ. dr. ing. **Dorin Lucache**, responsabilul de selecție.

Cei înscriși vor fi supuși marți, 24 ianuarie, la un interviu de către o comisie, urmînd ca vineri, 27 ianuarie, să fie afișată lista cu rezultate. Programul, aflat la cel de-al doilea an de desfășurare, se mai derulează și în orașele **Galați** și **Brașov**.

Julian BÎRZOI

Sesiune la urne

Alegerile pentru Senat, contestate la „Cuza”

● au existat trei reclamații depuse la Comisia Electorală Centrală ● la Economie s-a repetat procesul de votare

În cursul săptămîinii trecute, la **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”** s-au ales membrii consiliilor facultăților. Totodată, s-au propus cadre didactice și studenți care vor reprezenta fiecare facultate în **Senat** care urmează să fie ales.

Adunările generale ale facultăților nu au fost însă lipsite de evenimente. La **Comisia Electorală Centrală** au fost depuse trei contestații, două de către profesori și una de către un student. Prima dintre acestea a fost depusă de către prof. univ. dr. **Dumitru Oprea**, de la **Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor (FEAA)**, care a precizat faptul că a depus „această contestație din cauza că nu mă aflu pe acea lista de candidați pentru **Senat**. Eu aveam 74 de voturi și erau cîteva poziții în turul doi care aveau 34 de voturi, deci concluzia este evidentă”. În consecință, **Comisia Electorală Centrală** i-a aprobat fostului rector al **UAIC** contestația și a decis ca alegerile să fie refăcute pe data de 20 ianuarie, urmînd ca în aceeași zi să se și valideze. Această hotărîre nu i-a mulțumit însă pe toți membrii cu drept de vot de la **FEAA**. „În Metodologie ar trebui spus că cel care are funcție politică nu mai are voie să candideze. În al doilea rînd, bunul simț, elementar, te obligă să nu candidezi a doua oară după ce ai avut o funcție de conducere. Iar eu nu-mi pot permite să pierd timpul încă o dată cu alegeri și

realegeri. Asta înseamnă o banalizare a vointei noastre, a credibilității noastre, și sîntem totuși sub cupola **Universității**”, a declarat prof. univ. dr. **Ioan Andone**.

Ca urmare a refacerii alegerilor, prof. univ. dr. **Dumitru Oprea** se află pe lista candidaților propuși pentru **Senat**, pe ultima poziție, cu 53 de voturi. Totodată, fostul rector al **UAIC** și-a anunțat candidatura și pentru funcția de președinte al **Senatului**, însă, dacă rector al instituției va fi ales tot prof. univ. dr. **Vasile Ișan**, prof. univ. dr. **Dumitru Oprea** nu va putea aplica, fiindcă o prevedere din **Carta** interzice ca președintele **Senatului** și rectorul să fie cadre didactice de la aceeași facultate.

Renumărare fără schimbare

Cea de-a doua contestație a fost făcută de către prof. univ. dr. **Eugen Munteanu**, cadru didactic la **Departamentul de Limbă și Literatură Română**, de la **Facultatea de Litere**. Acesta a contestat joi, 19 ianuarie, procedura de numărare a voturilor și „anumite neregularități îndeosebi legate de procedura de votare. Comisia de contestație a stabilit ca de la **Facultatea de Litere** să fie trimisă urna sigilată cu voturile către **Comisia Electorală Centrală**, pentru renumărare”, a declarat prof. univ. dr. **Mihai Anastasiei**,

Pregătire pentru piața muncii

● stagiile de practică vor avea durata de trei săptămîni și vor fi organizate opt luni de zile

150 de studenți de la **Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi”** din Iași (**UTI**) vor face practică la instituțiile mari și mijlocii din județ, în vederea integrării mai ușoare pe piața muncii. **UTI** a lansat, joi, 19 ianuarie, proiectul „Practică - pași spre o carieră de succes” în cadrul unei conferințe organizate de către **Facultatea de Inginerie Electrică, Energetică și Informatică Aplicată (FIEEIA)**, în sala de conferințe „Dragomir Hurmuzescu”.

Proiectul se va desfășura pe durata a 24 de luni începînd cu luna ianuarie a anului în curs iar unul dintre obiectivele principale este ca tinerii politehnisti să capete mai multă experiență în domeniul practicii. „În cele mai multe situații noi eram canalizați către investitori și angajatorii strategici, către multinaționale, către marile companii naționale. Acum focalizarea este asupra segmentului foar-

te dinamic al interprinderilor mici și mijlocii” a declarat prof. univ. dr. ing. **Alexandru Sălceanu** la conferință.

Pe parcursul a opt luni de zile, grupuri de studenți vor merge la cîte trei săptămîni la instituțiile care se vor înscrie la proiect, pentru a face practică. Restul de 16 luni din durata proiectului se vor organiza campanii de informare și de evaluare a lucrurilor pe care aceștia le-au învățat. „Alături de acești studenți se va afla și un al doilea grup țintă desemnat de zece plutoți din partea angajatorului. În final se va monitoriza și se va urmări integrarea pe piața muncii a celor 150 de studenți selectați” a precizat prof. univ. dr. ing. **Codrin Donciu**, managerul proiectului.

După ce studenții vor fi selectați în urma participării la anumite seminarii și campanii de informare care vor fi organizate de către inițiatorii proiectului, va fi înființat un „Centru de Monitorizare și Evaluare a Integrării Studenților” pe piața muncii, care va avea rolul de a asigura interacțiunea între mediul de afaceri și studenți.

Proiectul are valoarea de două milioane de lei

Julian BÎRZOI

Cînd s-au perforat greșit buletinele

președintele **Comisiei Electorale Centrale** de la **UAIC**. În urma renumărării voturilor, la care a fost invitat și prof. univ. dr. **Eugen Munteanu**, acesta din urmă tot nu a obținut suficiente nominalizări pentru a fi unul dintre cei 12 candidați propuși de către facultate pentru ocuparea locurilor din **Senatul UAIC**.

În cazul celei de-a treia contestații, un masterand de la **FEAA** a reclamat „metodologia alegerilor” și a cerut comisiei refacerea integrală a votării studențești de la facultatea de care aparține. Cererea sa însă a fost respinsă.

Se așteaptă candidaturi

Luni, 23 ianuarie, va avea loc votul pentru a stabili componența **Senatului**. Acesta va cuprinde cîte șase membri de la **FEAA** și **Litere**, trei din celelalte 12 facultăți și cîte un can-

didat de la **Facultatea de Teologie Romano-Catolică**, **Centrul de Studii Europene**, **Departamentul interdisciplinar de științe exacte**, **Departamentul interdisciplinar de științe socio-umane** și tot un reprezentant de la **Departamentul de Pregătire a Personalului Didactic**. Pentru votul de luni, fiecare dintre aceste structuri a trebuit să propună un număr dublu de candidați decît numărul de locuri alocate pentru **Senat**.

Tot începînd de luni, 23 ianuarie, pînă vineri, 27, se vor depune candidaturile oficiale pentru un funcția de rector la **UAIC**. Pînă în prezent, doar actualul rector, prof. univ. dr. **Vasile Ișan** și-a anunțat oficial candidatura. Conducătorul instituției de învățămînt superior va fi votat pe data de 3 februarie.

Laura-Elena BEJINARIU

Radu Moraru și-a adus televiziunea la Iași

● proiectul jurnalistului presupune vînzarea 20% din pachetul de acțiuni al postului Nașul TV

Marti, 17 ianuarie, de la ora 12.00, jurnalistul **Radu Moraru** s-a întîlnit cu studenții ieșeni pentru a discuta despre proiectul său **Nașul TV**, în cadrul unei conferințe organizate de către **Universitatea „Petre Andrei”** din Iași (**UPA**).

Radu Moraru a făcut o radiografie a modului în care a evoluat presa audio-vizuală din momentul în care acesta a început să lucreze în această industrie. „Am avut marele noroc să încep televiziunea atunci cînd patronii habar n-aveau în anii '90 ce forță este și poate deveni aceasta, avînd o libertate de exprimare extraordinară, chiar dacă atunci atenția era concentrată pe presa scrisă”. Realizatorul a punctat faptul că puterea televiziunii a început să fie recunoscută prin anii 1995-1996, atrăgînd după sine și presiuni politice. Posturile au început să aibă datorii către stat, fiind cu ușurință șantajate, deoarece „puterea economică a românilor niciodată nu a putut să-și permită atîtea televiziuni bune” ale căror producții erau „chiar peste ceea ce fac americanii sau televiziunile europene”.

Mai departe, „Nașul” a povestit despre motivul pentru care a plecat de la **B1 TV** dar și despre experiența cu **10 TV**. „Din prima zi, colaborarea n-a mers. Mi s-a părut că mi s-au înmuat genunchii încă de la început. Ori în business-ul ăsta și în meseria asta trebuie să ai genunchii foarte tari.”

În cea de-a doua parte a conferinței, **Radu Moraru** și-a prezentat proiectul „Nașul, prietenii de pretutindeni și asociații SA”, idee la care a

ajuns, după cum menționează acesta, în urma dialogului cu fanii de pe blogul său. Proiectul urmărește scoaterea la vînzare a 20% din pachetul de acțiuni al televiziunii **Nașul TV**, care urmează a fi lansată în februarie. Realizatorul va păstra „controlul a peste 51% din acțiuni, dar și controlul editorial”, și este foarte încrezător că tot mai mulți oameni vor cumpăra cîte o acțiune. „Acesta este și rostul campaniei noastre, să strîngem cîți mai mulți români alături de noi, chiar dacă mulți dintre ei nu vor putea cumpăra o acțiune, măcar să avem sprijinul lor, pentru că, automat, acest sprijin a zeci de mii de oameni înseamnă audiență, înseamnă marketing, înseamnă publicitate, înseamnă sursa de finanțare corectă”.

Conferința a fost moderată de către prof. univ. dr. **Doru Tompea**, rector al **UPA**.

Julian BÎRZOI

Nașul își caută rude prin Iași

Noi rectori la Politehnică și Arte

Opinia yeché - Nr 419 - 23 - 29 ianuarie 2012

Cu panglicile de acasă

Ucenici la atelierul de jonglat

În camerele luminate modest din Acaju, zeci de mîini ghidușe au creat timp de două zile bijuterii din hîrtie și au gătit fără foc. Sub deviza „Oricine poate face orice”, ne-am încumetat să jonglăm cu mingi de tenis și să modelăm brățări din fițuici. Am învățat și tehnica yoga, dar unde să o aplicăm cînd în camerele de cămin toată lumea se pregătește pentru sesiune?

De-afară părea gol „incubatorul”, așa că am intrat sfios, deși chiar voiam să aflu ce fel de căldură specială folosesc ei ca să învețe pe oricine, orice, cum spunea afișul. Caravana „Incubator107” era trasă pe dreapta, lăturalnic, în **Acaju**, ca într-un soi de misiune în care se intră cu parolă. Însă nu era nevoie de chei speciale ca să bei un ceai cu grupul boem de bucurăsteni ce începuse deja să-și spună povestea.

Printre firele parfumate de fum ale bețisoarelor aprinse și lămpile cu lumină fierbinte așezate pe la colțuri, o mină de tineri se adunase într-unul din separeuri, cu privirile atîntite spre un

● „sîntem copiii mari cărora le sticlesc ochii după toate jucăriile” ● ei fac parte din „Breasla Mișcătorilor”

Teoria podoabelor tipărite

● îmi alesesem un model cu schepsis, cum s-ar zice

filmuleț proiectat pe perete. Nu prea înțelegeam de ce se chicotește în rîndul membrilor echipei cînd rulau imagini comico-explicative despre ce se petrece în „mansarda din buricul Bucureștiului” însă nu era greu să-ți dai seama că anumite caraghioslicuri țin numai de cei care au ieșit deja din incubator. Noi mai aveam de învățat.

Bijuterii de hîrtie în cutii de bomboane

„Haideti să ne mutăm aici, cu cutiute cu tot”, ne-a chemat una din fete, îndreptîndu-se spre cealaltă ușa cu tot felul de cutii în culori de bomboane. Din ele-au început să se nșire fire vîi de ață, năsturei și hîrtii mărunte rupte din reviste. „Eu sînt Patricia și o să vă învăț cum ajung bucățelele astea de pagini să arate...cam așa”, ne spune o voce copilăroasă, în timp ce dintr-un alt cub de carton răsar brățări, cercei și coliere din rotocoale de hîrtie răsucite curios. Atît le-au trebuit ochilor și mînilor fără astîmpăr ca să se-apuce de unit mese, scaune și păreri, într-un iureș simpatic și guraliv.

Îmi alesesem un model cu schepsis, cum s-ar zice. O brățară cu zale

din hîrtie subțire îndoită la nesfîșit, după o „teorie a jumătăților” de care rîde și **Patricia** atunci cînd mă vede chinîndu-mi degetele. „Cînd ai vreo 20-30 de zale din astea, mă anunți și-ți arăt cum se unesc”. Mai aveam, deci, un nivel de trecut și am chemat-o cu strîngere de inimă pe tînăra mea profesoară, ca să aflu că fiecare za trebuie iar desfăcută și împletită migălos cu o alta. Uite, vezi, de asta era atît de important să îndoi bine pătrățelele din prima”, mă încuraja **Patricia** cu-n zîmbet ștrengăresc. Dacă n-aș fi furat din cînd în cînd cu ochii drăgălășenia brățării spre care, pesemne, mă îndreptam, aș fi renunțat mai ușor la joacă.

„Cursul” se sfîrșea și **Loredana**, una din colegele de bancă, deja își afîrnase colierul trecut prin ață albastră la gît. Eu mi-am strîns restul de zale fîrave și-am făcut loc altor învățăcei. Cu mîinile pline de tuș și cu lecția învățată, am zăbovit un minut pe holul parfumat al cafenelei. „Te așteptăm și mîine. Mai ai pînă să ieși din incubator”, mi-a amintit **Patricia**. Eu mă gîndeam doar că aș face bine să nu prind un val de fulgi pînă acasă, de dragul bijuteriei noi pe care mi-o încropisem.

Anca TOMA

cep la cojit kiwi cu satîrul”, se consolează tînăra amuzîndu-se de opera ei.

După ce am pus toate fructele în *blender*, **Andrei**, membru de necontestat al juriului, așa cum am convenit cu toții să îl numim, dă verdictul: „e foarte bun, ați făcut o treabă bună”. Răsufu ușurată, sînt gata de măritat.

Cristina BABII

Bucătari de ocazie

● „încep să mă pricep la cojit kiwi cu satîrul”

Curiozitatea copilărească îl aduce pe **Andrei**, un tînc de aproape zece ani printre picioarele cursanților pregătiți să învețe să gătească. „Tu cîți ani ai?”, îl întreabă **Bogdan** pe băiatul care deja nu își mai găsește astîmpăr. „Zece, dar pot avea și mai mult dacă trebuie”, îi răspunde ștrengărește micul viteaz. Pentru că la curs urma să folosim și cutițe, el nu putea decît să privească cu ochii măriți, de pe sub umerii noștri, la mesele pline de fructe. **Bogdan** a cercetat minuțios caietul pe care a scris rețetele și scoate nerăbdător ingredientele din sacose.

Sub privirea muștrătoare a micului supraveghetor, am început să deco-

jim fructele într-un ritm potrivit mai degrabă unui concurs decît unui curs de gătit. „În mod normal, aș fi cojit banana asta și aș fi mîncat-o fără să mă chinui să o feliez pe un tocător”, îi spune o tînără prietenului ei care se mulțumește să observe mișcarea din jur. „Vrei tu să tai portocala asta?”, îl întreabă **Andrei** pe micul băiat care și-a părăsit scaunul și acum se plimbă printre participanți. „Vreau, dar nu am voie”, îi răspunde pe un ton supărăcios, încruntîndu-se la **Bogdan** în timp ce își încrucișează brațele la piept.

„Oricum bărbății nu se pricep la gătit”

La masa de alături, unde se pregătește *smoothie* de kiwi și banane, o tînără cojește „fructul-cartof”, învățîndu-l și pe prietenul ei care, de alături, mai mult mînîncă decît ajută. „Uite, aici ai lăsat o coajă, dacă îl bag așa în *blender*, ce iese acolo?”, îl dojenește aceasta pe tînărul care, zăpăcit, a aruncat în bol un kiwi pe jumătate curățat. „Oricum bărbății nu se pricep la gătit”, îndrăznesc să o completez cu o voce mai mult timidă. „Așa este! Nici nu știu de ce îl mai las să se chinuie aici, oricum nu face nimic”, mă aprobă începînd a rîde. Lîngă noi, o altă participantă se străduiește să cojească fructele cu un cuțit mare, cu care mai degrabă ar sacrifica porcul de **Crăciun**. Și totuși, coaja ei iese mai fină decît a noastră, „încep să mă pri-

„Uite-așa se face”

Ghidușii cu mingi și sfori

● ei pot să se joace și cu focul atunci cînd jonglează

„Bobby îți arată cum se face, iar dacă ai întrebări vîi pe urmă la mine și îți povestesc”, mă întîmpină **Ștefana** încă de la intrare. A fost ideea ei să adune o mină de oameni și să vină la **Iași**, să meștească, să gîndească, să gătească sau să se miște. „Totul a pornit de la mine din mansardă”, îmi explică atentă la cei cinci băieți care își pun în practică noile tehnici de jonglat și, precută, își ferește din cînd în cînd scaunul pentru a nu intra în spațiul băieților care, atenți fiind la discuție, mai scapă cîte o minge.

Însă cu două mîini stîngi în loc de una singură, nu am reușit să prind decît una din cele trei mingi din cîrpă, celelalte zburînd și ascunzîndu-se pe printre mese, sub privirile amuzate dar înțelegătoare ale experților. Neîndemînarea s-a transformat în scurt timp în concurs de prins și aruncat, la care nu am avut curaj să particip din cauza mișcărilor mult prea rapide.

„Breasla Mișcătorilor” nu se dezmințe

„Oricine poate învăța pe oricine, orice”, îmi zîmbește **Ștefana** și se grăbește plină de entuziasm să îi salute pe cei nou-veniți. Locul de-

vine neîncăpător o dată ce pe lîngă curioși se alătură și cei cu obiecte de jonglat aduse de acasă. Care mai de care mai iscusiti își etalează trucurile fie singuri, fie în echipe de cîte doi și reușesc să își sincronizeze mișcările atît de bine încît nici n-ai zice că sînt începători.

„Toate sînt făcute de noi, doar bețele cu steguleț le-am cumpărat eu cînd eram pe la început”, îmi explică **Bobby**. Iar panglicile colorate parcă zboară singure din mîinile **Ralucai** cînd mă îndeamnă să încerc. Au reușit fără prea mult efort să se amestece printre cei cîțiva copii prezenți și să facă tumble prin aer cu ciorapii lungi și dungați la capătul cărora se află o bilă.

„Sîntem copiii mari cărora le sticlesc ochii după toate jucăriile”, se face auzit **Bobby** și scapă emoționat mingea de tenis tăiată pe mijloc pe care o folosea pe post de păpușă.

Aflu de la meșteri că ei fac parte din „Breasla Mișcătorilor”, cei care jonglează, dansează, fac parkour sau trag cu arcul și știu că e important să te pricepi cît de cît la ceva pentru a putea să-i înveți și pe alții. Deși spațiul nu le permite, pot să se joace și cu focul atunci cînd jonglează, dar „asta e pentru cei mai îndemînatici”.

Deși cursul de jonglerie s-a terminat, **Ștefana** ne invită să participăm și la celălalt, iar becul pe care îl poartă la gît e semn că „a fost o idee bună să venim la Iași”.

Mădălina MORARU

În piramidă, adunarea!

● cîteva minute mai fîrziu, eram cu mîna dreaptă prin părul ei

Deși obiectivul principal al serii era să prind atelierul de automasaj, planul s-a schimbat odată ce am ajuns la **Acaju**. În mintea mea, noțiunea de „automasaj” nu era privită cu ochi prea buni. În spatele ușilor din lemn însă, mintea mea s-a calmat, deoarece cei de la „Incubator 107” încă rămăseseră la partea cu yoga acrobatică.

Piramida umană

Într-o mică pauză, **Bobby**, trainerul responsabil de workshop, mă invită să mă alătur lor. După o serie de mișcări care presupuneau în cea mai mare parte încrederea în partener, **Bobby**, băiatul mic de statură și creț, împreună cu **Lavinia**, ne arată niște exerciții „adevărate”, lăsîndu-ne pe toți cu gura căscată și cu aplauze

setate pe pilot automat.

La finalul workshop-ului de „Yoga acrobatică”, pentru a încheia cu risete și multe poze, decidem să facem o piramidă umană. Observîndu-mi potențialul nedescoperit de yoghin (înălțimea și greutatea), se ia decizia ca eu să stau la al doilea nivel. Baza noastră a fost **Marius**, singurul suficient de înalt încît să poată cuprinde întreaga cafenea dintr-o privire. Următoarea piesă a piramidei a fost **Bobby**, care s-a urcat fără probleme. În schimb, cînd a venit rîndul **Laviniei**, mîna mea a alunecat, iar dezastrul a fost iminent. Din fericire însă, nimeni nu și-a dat seama că eu am fost de vină. După ce ne-am ridicat în picioare să ne scuturăm de praf, ne încapătînăm și mai încercăm încă o dată figura. De data asta ne iese, iar din cealaltă parte a cafenelei priviri confuze se plimbă nestingherite.

Următorul workshop este condus de **Lavinia**, unde am învățat să fac

Mai e mult pînă sus

masaj facial. Astfel, m-am căpătat cu **Raluca**, deloc bănuitoare asupra riscurilor în care se bagă. Cîteva minute mai tîrziu, eram cu mîna dreaptă prin părul ei și cu cea stîngă încercînd s-o descîlesc pe cealaltă.

În ultima activitate din „Incubator 107”, am jucat **Ali Baba** și, după ce am incantat imaginat „Sesam deschide-te”, am bifat lista atelierelor care urmează în martie. Sînt curios ce fel de ace voi folosi la acupunctură.

Iulian BÎRZOI

Aceleași promisiuni ca-n toamnă

Finanțarea învățământului superior s-a înecat în criterii

• universitățile de stat din Iași așteptau venituri suplimentare din bugetul pentru Educație, fiind clasate printre primele 12 din țară • însă, fondurile venite de la minister au fost mai mici și decât cele acordate anul trecut, pe vechea lege

În urma clasificării realizate de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS), s-a promis o finanțare suplimentară pentru acele universități care s-au încadrat în categoria instituțiilor de învățământ superior de cercetare avansată și educație. Or, pe lângă faptul că Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS), care trebuia să elaboreze metodologia acestei finanțări, încă se mai rătăcește în criterii, banii de la minister au venit și mai puțini decât cei din anul trecut. În timp ce bugetul a fost împărțit, din nou, în mod egal, conducerile universităților se întrebă de ce și-au ros coatele în vară ca să depună în timp record toate documentele pentru o clasificare care pînă acum le-a adus doar mai mulți doctoranzi și masteranzi. Însă pînă și pe aceștia trebuie să îi plătească din propriul buzunar.

Finanțarea universităților din România este realizată de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS) prin intermediul Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS). Acesta din urmă trebuia, începînd cu anul universitar în curs, să elaboreze o metodologie pentru a da bani universităților bazată pe noile prevederi ale legii, care să intre în vigoare începînd cu aprobarea bugetului țării și implicit al educației pentru anul 2012. „Văd că deocamdată nu vor veni banii, pentru că sînt tot timpul promisiuni și finanțarea se face egalitarist, fără a se ține cont de locul pe care îl ocupi într-o clasificare. Ei spun că da, pînă la urmă se va elabora o metodologie, dar au avut timp Slavă Domnului. Deocamdată însă nu au realizat nimic. Încă discută criterii”, a declarat prof. univ. dr. Vasile Astărăstoe, rectorul Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași.

Unul dintre cele mai importante aspecte pe care trebuia să le clarifice această

metodologie este acela privind modul în care se acorda finanțarea de bază. Pînă în prezent, universitățile primeau bani în funcție de o unitate denumită „student-echivalent”, bani care acopereau o bună parte din școlarizarea unui student la buget. Iar în funcție de numărul de studenți, aprobat în prealabil de către minister, o instituție de învățământ superior primea ceea ce este denumit „finanțarea de bază”. „Pentru determinarea nivelului finanțării de bază, referința principală de calcul este indicatorul numit «alocația unitară netă pe student echivalent, finanțat de al buget». Stabilirea numărului de studenți echivalenți pen-

tru un profil depinde de numărul studenților fizici în profilul respectiv și formele de învățământ (zi, seral, etc.) ce se regăsesc în cadrul profilului”, se precizează pe site-ul CNFIS-ului.

Cu mențiunea că unitatea cea mai mică pe student echivalent este la științele socio-umane, avînd va-

loarea aproximativă de 2500 de lei. Valoare care, teoretic, trebuia să crească măcar pentru cele 12 universități din categoria cercetare avansată și educație.

Metodologia fantomă

În întririle din toamnă ale CNFIS-ului, se discutate despre o metodologie care „se va baza pe granturi, care să acopere costul efectiv al studiului pe cele trei cicluri ale mediului universtar. Numărul granturilor în orice caz va fi mai mic decât numărul locurilor subvenționate de la buget. Oricum, finanțarea a scăzut considerabil. Dacă aceasta a ajuns acum la 2500 de lei pe student, pentru studiile socio-umane, unde coeficientul este unu, în 2008 era de 3600 de lei. Asta înseamnă că finanțarea de bază a ajuns undeva la circa 60%, în termeni nominali, din cuantumul anilor 2008, și în termeni reali mult mai puțin, cam 40% din ceea ce era atunci”, a explicat prof. univ. dr. Vasile Ișan, rectorul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (UAIC). Acesta mai precizează și faptul că, un astfel de grant, care să acopere studiul pe un întreg ciclu de învățământ al unui student, va trebui să fie undeva în jurul sumei de 5-6000 de lei, la științe umane, deoarece dacă finanțarea pe student echivalent acoperă două-treimi din cheltuielile școlarizării, grantul va acoperi sută la sută.

Cea mai semnificativă problemă este, însă, cea legată de clasificarea universităților. Cele 12 din prima categorie trebuiau să fie stimulate fi-

S-au golit visteriile de sub Senat

nanciar începînd cu anul 2012, pentru a putea desfășura afit activitățile de cercetare, cit și pentru a susține doctoranzii și masteranzii să desfășoare această activitate, fiindcă ele au primit 60% din numărul locurilor la doctorat și masterat din țară. În acest context însă, răspunsul ministerului de a finanța în minus universitățile este unul la care conducerile instituțiilor de învățământ superior din Iași nu găsesc o explicație. „Finanțarea la noi la universitate a scăzut de la 7000 de lei pe student la 5600. Deci este o diminuare masivă a finanțării. Deși s-a spus că orientarea va fi către cele 12 universități de cercetare avansată, cum nu s-au făcut încă acele criterii, s-a aplicat din nefericire același principiu egalitarist în care toată lumea primește la fel. Astfel, toate universitățile de medicină din țară au primit această sumă, care este diminuată considerabil față de cea de anul trecut. În momentul în care avem un buget la educație de sub 3% din PIB atunci nu mai putem să discutăm decât despre cum sînt dirijați acești bani”, a declarat prof. univ. dr. Vasile Astărăstoe.

Cu studenți, dar fără bani

Singura prevedere care s-a respectat, este cea privind distribuirea locurilor la doctorat și masterat. Deși s-au întîrziat înscrierile în toamnă, la ambele cicluri de studiu, din cauza faptului că ministerul nu a anunțat numărul de locuri distribuit fiecărei universități din cele trei categorii, pînă la urmă cele de cercetare avansată și educație au primit 60% dintre locurile de la doctorat și masterat. Problema pe care au semnalat-o atunci conducerile instituțiilor de învățământ superior era cea privind faptul că nu a fost suficient timp și nu au existat suficienți conducători de doctorate pentru ca locurile de la școlile doctorale să fie ocupate. Acum însă, au ajuns să nu mai regrete.

„Degeaba a primit o universitate un număr dublu de locuri la doctorat pentru că ele nu au putut fi ocupate. Și atunci, neputînd fi ocupate, ele nu au fost finanțate. Și dacă erau ocupate și nu erau finanțate, atunci universitatea trebuia să plătească din banii proprii studenții. Vedeți ce se întîmplă acum și la universitatea noastră, că trebuie să finanțăm noi studiile doctorale, deocamdată”, a precizat prof. univ. dr. Vasile Ișan.

Există însă posibilitatea ca finanțarea să fie acordată în continuare de către minister, respectînd condiția ca propunerea de metodologie elaborată de către CNFIS să fie trimisă către aprobare. În aceeași situație sînt acum și studenții de la studiile doctorale, care au fost plătiți pe trei luni de zile, cu suma de 735 de lei pe lună, pînă în ianuarie inclusiv, urmînd ca la începutul anului să se ia o decizie cu privire la bursele pe care aceștia le vor primi în continuare.

Dacă metodologia de la CNFIS va intra în vigoare, școlile doctorale vor primi granturi pentru fiecare student-doctorand, iar acestea vor fi cu mult mai substanțiale decât banii primiți la sfîrșitul lui 2011. „Metodologia trebuia să intre în vigoare de la 1 ianuarie. E de înțeles că a fost vacanță de iarnă, dar este posibil ca aceasta să intre în vigoare în lunile următoare și atunci se face rectificarea bugetară. Nu e obligatoriu să intre numai decît de la 1 ianuarie ca ea să fie validă pe tot parcursul anului”, apreciază prof. univ. dr. Vasile Ișan. Mai mult, acesta pune în discuție și felul în care procentul primit de către educație în urma diviziunii bugetare. „Cred că fixația asta pentru un procent din PIB este cumva de neînțeles atîta vreme cît PIB-ul nu este suficient de mare încît să ofere o finanțare acoperitoare pentru acel procent. Pentru că 6% din nimic înseamnă tot un nimic. Lucrurile nu stau chiar așa, dar totuși...”

Indiferent care vor fi alegerile pe care le va face ministerul în perioada următoare, realitatea academică la începutul lui 2012 este una complet diferită față de cea pe care o picta, la momentul aplicării, în aprilie, Legea Educației. Ministerul încă nu a deblocat posturile din învățământ, deși cadre didactice care să îndeplinească toate criteriile de abilitare ar exista.

Cît despre finanțare, dintr-o lege care promova cercetarea și promitea finanțare neîntreruptă, ne-am întors din nou la universități care își plătesc profesorii, studenții și doctoranzii din propriile buzunare. De unde plecasem și în 2011.

Cătălin HOPULELE

Promenadă cu pancarte în Unirii

Portretul rebelului în tinerețe

● este o mascaradă de „revoluție” și cei mai mulți instigatori sînt în capitală ● ne-am lipit de frunte legitimația de căuzaș

Probabil că mai ales noi, bastarzi ai revoluției decembriste, purtăm în vene un sîmbure încitator care ne sfîrșește pulsul ca o pastilă efervescentă aruncată într-un pahar cu democrație. Păcat însă că ultimele două decenii n-au fost de ajuns să ne învețe lucrurile importante. Cînd s-a sunat de ieșire, piețele s-au umplut de preșcolari confuzi și gureși care și-au uitat cartea acasă. Dacă au avut-o vreodată.

Silviu Brucan era optimist

● cel mai milă mi-e de cei care se revoltă cu o convingere reală și a căror „revoluție” a fost furată

Ultrași supărați pe jandarmi și pe **Legea 4**, șomeri care n-au ce face acasă, golânași de cartier cu chef de scandal și de spart o vitrină și-o sămîntă, studenți care merg ca la „event”, scriu status-uri pe **Facebook** de pe telefon și

uploadază poze de la protest, dubioși cu mesaje ciudate, de care nu știi dacă să rîzi sau să-ți fie milă și foarte mulți provocatori de partid „în civil”, pe care nu-i observă nimeni.

La fel cum prea puțini observă

filmulețele precum cel de la **Antena 3**, cu tipul pe care, în timp ce-l bate nevasta că „de trei zile umblă vagabond”, îi spune ei și reporterului „ne-a promis că ne dă alimente, că ne dă bani să strîgăm, să urlăm”. La asta nu reflectează nimeni? Am mai văzut o filmare cu un jurnalist care a ieșit în stradă susținînd protestele și a luat bătaie de la niște „băiețai” care s-au supărat că-i filma în timp ce vandalizau o stație **RATB**.

Mi-e milă de pensionarii care au ieșit în stradă de disperare, cei care trăiesc de pe-o zi pe alta și-s acolo pentru că nu mai au către ce să se întoarcă, dar care vor ieși și mîine, poate mai devreme și „cu hainele alea bune”, dacă le promite **Vanghelie** un pui și-un kil’ de mălai. Dar parcă și mai milă mi-e de tineri și de cei de vîrsta a doua care se revoltă cu un motiv sau măcar o convingere reală și a căror „revoluție” a

fost furată de aceeași grupare care i-a trimis, fără ca ei să știe, să se bată cu jandarmii, doar ca apoi să profite de rezultate, mult rîvnitele anticipate.

Si prea puțină lume și-a pus problema: de ce numai în **București** se întîmplă astea, cînd în celelalte orașe mari au ieșit cîteva sute de oameni în prima duminică, urmate de grupări de ordinul zecilor în celelalte seri? Pentru că este o mascaradă de „revoluție” și cei mai mulți instigatori sînt în capitală. Pentru că cei care cu adevărat au ceva de spus stau în casă, dîndu-și seama de inutilitatea acestui eveniment. Pentru că, din păcate, cei care au nemulțumiri adevărate și nu doar freacă mentă în stradă nu înțeleg cum funcționează o democrație (asta compromisă din start a noastră, cel puțin) și ce rezultat va avea gestul lor.

Pentru că, vorba clișeului, „la noi nimic nu merge bine”, nici măcar revoluțiile.

Ioan STOLERU

Manifest pentru normalitate

● am ieșit în stradă și au început să dea în noi din toate colțurile

Că au pornit de la un **Arafat** sau de la un **Băsescu**, de la o pensie prea mică sau de la medicamente prea scumpe, protestele din toată țara sînt un semn al normalității. Unul mic, venit tîrziu, dar o normalitate care pînă acum ne-a lipsit. Am înghițit cu aceeași nepăsare distrugerea învățămîntului, micșorarea salariilor și închiderea spitalelor. Nu putem să pretindem acum că o lege elaborată prost, onoarea unui arab sau oricare manipulari ale opoziției au scos lumea în stradă.

Știm să facem asta și de unii singuri. Dracu’ s-o ia de treabă, dacă noi, tinerii, am fost în stare să dăm vina pe comunism pentru fiecare prostie pe care am făcut-o și să rememorăm vremuri pe care nu le-am prins, știm și să ieșim în stradă. Nici n-ar fi, de altfel, nevoie. Dacă ne uităm la cei care sînt acum cățărați pe statui în **Piața Universității**, mulți sînt trecuți de vîrsta celor douăzeci primăveri care ne despart pe noi de iarna lui ’89. Avem de la cine învăța.

În urmă cu 20 de ani s-au născut vlăstarii unei democrații pe care, în mare măsură, era și responsabilitatea noastră să-i creștem. 20 de ani însă ne-am uitat la ei cum se ofilesc, scotînd cîte o rădăcină la fiecare rundă de alegeri. Undeva pe drum s-a rupt firul. Am ieșit în stradă acum, nervoși, buimaci, neorganizați și au început să dea în noi din toate

Răscoala pietrelor neșlefuite

● puțini știu pentru ce se protestează

Nu știm nici noi dacă ne-a sunat ceasul într-o dimineață și aveam gust de revoltă pe buze, de la strîmbele politice mîncate de cu seară sau dac-am învățat de la alții că nimic nu rezolvă mai bine necazul poporului decît o sămîntă spartă, revoluționar, în **Piața Unirii**. Nu știm de la ce ni se trage, dar ne-am lipit de frunte legitimația de căuzaș și, din cînd în cînd, scandăm ceva abject despre **Băsescu**.

Nu pe românii ieșiți în marile piețe de foame și sărăcie merită să-i taxăm c-o explicație. Printre ei s-au rătăcit tineri cu cauza lăsată acasă, împinși de sărăcia cu duhul și foamea de-o revoluție ca cea despre care-au auzit că le-a eliberat neamul și le-a adus Internetul. Explicațiile lor sînt cele prețioase, ei sînt cei care s-au ridicat de printre rînduri împărțiți în specii de scandalagii.

Ce-i drept, puțini știu pentru ce se protestează, fie ei din **București** sau **Iași** sau de oriunde s-au mai ridicat pancarte cînd mai legitime, cînd mai nostime. Însă revolta personală e una și bună, chiar dacă studentul iese în stradă de greața taxei prea mari de înmatriculare sau din pofta

Puțini știu pentru ce se protestează

căscatului de gură. Unii se uită cruciș cînd îi întrebă de **Arafat**, alții par să știe prea multe despre asta, deși pe cartonul ce le ține dos de lapovită se cere ajutorul lui **Chuck Norris**.

Așa se motivează mai nou absentele la cursuri. Cu răzmerițe încropite dintr-un zvon, un neajuns pipiriu și-o știre încă necoaptă. Dintr-o solidaritate inconștientă și cu ridicări perplexe din umeri, tinerii noștri au săltat hora-n rebeliune, privatizînd, fără să-și dea seama, pînă și revoluția.

Anca TOMA

Geneza inconștienței

● istoria a iertat nemulțumiri subjugăți, năpăstuiți, biciuiți

Era singur, descult și dezgolit. Abia afla ce însemna răceala care-i biciuia pielea, descoperea foamea, durerea vinăților care se transformau gradual în pete gălbui pe pielea scofică care mai ieri strălucea în soarele cald al grădinii.

Omul a păcătuit, a fost aruncat din **Eden** și a învățat să judece. A descoperit pe rînd, frica, furia, ura și suferința, ca într-un lanț gros ale cărui zale i-au trezit în palme beșicile roadelor muncite. Și a crescut. A crescut în ochii lui și al **Creatorului** cînd a reușit să se bucură de recoltele muncite și cînd pomii fertili ai grădinii deveniseră o amintire imperceptibilă. Dar furia izgonirii i s-a întipărit de-a pururi în pinza spiritului său ca o culoare vîscoasă pe textura tratată cu ulei de in. Oamenii au învățat greu și-au fost puțini aceia care au

reușit în tot acest timp incuantificabil să se reducă la propria existență. Care nu au considerat o datorie civică bătutul în calorifer, care n-au strigat cînd nu au fost mulțumiți în loc să muncească pînă la rană să stingă fitilul nemulțumirilor.

Și probabil că uneori asta a fost singura soluție. Istoria a iertat nemulțumiri subjugăți, năpăstuiți, biciuiți. Dar cu siguranță nu va ierta pe aceia care s-au regăsit în multitudine de oameni ca scuipați din vîltoarea unui uragan care i-a propulsat în piețe și le-a scris în palme rime agramate. Aceia care au scandal într-o hoardă fără căpății în care cu greu s-a putut identifica aceeași scîrbă în zbiările a doi indivizi consecutiv. Probabil că sîntem rodul unui simulacru al democrației scăpate de sub control. Un soclu fără statuie la baza căruia ar trebui să scrie, gravat cu bricege revoluționare, „Ferți-vă de cei mulți și prosti!”

Alexandra PANAETE

Și ultima versiune de Photoshop

colțurile. Viermii, mișeii, descreierații sau huliganii vor să îl schimbe pe **Băsescu**.

Dar acum, important este să fim puternici. Da, am făcut primul pas, dar nu trebuie să ne oprim aici. Să nu ne culcăm pe laurii unei eventuale victorii de moment. Degeaba îl dai jos pe **Băsescu** dacă în locul lui îl pui pe **Antonescu** sau pe **Ponta**. Să nu spunem că gata, am învins, și să ne întoarcem, sub conducerea aceleiași clase politice, la scăldatul în mizeria căreia îi spunem, absent, democrație.

Să îi alungăm pe toți și, data viitoare, dacă vor avea curajul să se mai întoarcă, să nu fim 1000 de ultrași în stradă, ci 20 de milioane de viermi care votează.

Cătălin HOPULELE

Cu violența în vileag

● mă așezam pe iarbă așteptînd-o pe mama, care nu putea să mă vadă necăjită mai mult de zece minute

Nu împlinisem șase ani cînd mi-am arătat colții pentru prima dată. Cum în perioada aceea tata mi-a făcut program de scris cîte o oră pe zi, trebuia fără prea multe mîrîituri să renunț la „Baba-oarba” și „Prinselea” cu prietenii mei de peste drum. Așa că, după prima „joacă”, cum numea mîndru tata încercările mele de-al face pe „a”, mi-am dat seama că nu-mi place să

stau pe băncuță atît de mult timp fără să alerg după fluturi prin curte. Nu-mi plăcea și i-am spus. Doar că nu puteam avea eu pretenții pe atunci, cînd mai erau patru luni și treceam în clasa întii. Am încercat să fiu convingătoare, dar nu am reușit.

Îmi duceam lupta acolo, în curte, sub ochii tuturor. Mă așezam pe iarbă și-mi acopeream ochii violențele as-

teptînd-o pe mama, care nu putea să mă vadă necăjită mai mult de zece minute. Dacă nu venea, plîngeam. De fapt mă prefăceam. Sughitam apăsă, de parcă eram răgușită și din cînd în cînd mă tînguiam. Atunci, cu siguranță, apărea bunicul care mă lua în brațe și mă ducea în balansoarul din livadă, ca să-mi

Iulia CIUHU

Bilet spre India, doar dus

Rețetar pentru mîntuirea verde

Sînt cei care par întotdeauna o lume ocultată de auzul celor neinițiați în meșteșugul gastronomiei vegetariene. Fie că sînt boemi incurabili cu spiritul plecat undeva pe o corabie în Oceanul Indian ori creștini cu frică de Dumnezeu, vegetarienii sînt umili și autosuficienți și au mai puține lucruri în comun comparativ cu suma de prejudecăți care se întrevăd din spațele clopotului de sticlă.

Dacă bunicile noastre mai măsurau din ochi praful de sare și aproximau kilogramul de carne pentru sarmăluțe cu pumnul, cînd vine vorba de cartea de bucate a unui vegetarian, fie el convins, fie mai tremurat în credințele lui culinare, mulți cred că nu-i loc de-un pas alături. **Elena** e de altă părere și la fel e și stomacul ei, vegetarian de ocazie.

N-are rost să o întreb dacă i-au înghețat mîinile. Deja stăm de zece minute pe banca asta și vorbim despre oscilațiile ei ovo-lacto-carnivore din ultimii trei ani. Fără o filosofie la bază, lipsirea de savorile cărnose a fost o decizie ad-hoc pentru **Elena**, ca-ntr-o discuție cu sinele și cu usa larg deschisă a frigiderului. Nu dintr-un moft, ci dintr-o căutare a unui „stil de viață sănătos”, a refuzat să mai muște din clătitele cu șuncă expuse pe raftul rece.

Castravete cu gust de shaworma

În vară se împlinesc șapte ani de cînd **Maria** a dat la o parte carnea din bucate. Se gîndea de mult timp să adopte o dietă bazată pe legume, dar decizia a luat-o după nunta celui mai mic băiat, **Florian**.

Își îndeplinise datoria de mamă, îi mulțumi lui **Dumnezeu** că o ajutase să poată face zece cununii, mai ales că la ultimele patru rămăsese singură și se hotărî să încheie un legămînt cu **Dumnezeu**: Îi promise că în toate zilele pe care le mai are, se va hrăni numai cu legume și lactate, pentru că auzise ea la o slujbă că e păcat să sacrifici ani-

• dintr-o căutare a unui „stil de viață sănătos”, a refuzat să mai muște din clătitele cu șuncă • mătusa Maria ține post negru trei zile pe săptămîna

Între paranteze gastronomice

• renunțarea la savorile cărnose a fost o decizie ad-hoc • s-au mai strecurat tentații prin folia tăvii cu legume

Vorbind de sănătate, eu o să aprind o țigară”, îmi spune, recunoscînd de bună voie paradoxul.

Pe unii îi motivează obsesia slăbitului sau o rușine de sine după cîte-o masă cu variațiuni pe tema mușchiulețului de porc și-a mezelurilor. În rețeta lor se înscrie și ea, fără alte condimente cultural-religioase sau influențe din partea vreunor prieteni militanți pentru cauze nobile pro-animale. Renunțarea a dospit un an întreg, fără abateri și starea de bine a crescut, după legea cărții de bucate, ca un aluat bine frămîntat.

Dar cum nu s-a adăugat un cult al vegetarianismului cît cuprinde, noul stil de viață s-a mai lăsat și cînd să-l pună la cuptor, să se rumenească bine proaspetele convingeri, s-au strecurat tentații prin folia de aluminiu a tăvii cu legume. „Ar fi greșit să spun că da, sînt complet vegetariană și, eventual, să am pretenția unui apărător al animalelor, pentru că nu sînt. Desi mi-ar plăcea să ajung la un asemenea nivel în ce privește treaba asta, să cred în ceva mai mult, să mă motiveze ceva profund”, îmi mărturisește **Elena**, cu vinovăția unui copil care mai fură, din cînd în cînd, bomboane din cutia ascunsă pe raftul cel mai înalt din bucătărie.

Anca TOMA

Zece cununii cu legămînt

• îi promise că în toate zilele pe care le mai are, se va hrăni numai cu legume și lactate

malele pentru beneficiile proprii, în loc să le ofere jertfă **Celui de Sus**.

Dar de cînd a renunțat la cărnuri bătrînei **Maria** îi este greu cînd merge pe la cineva. „Fiecare îmi pune să servesc cîte ceva ce eu trebuie să refuz și nu-mi place să le spun de ce nu mînc supă de pui sau friptură.

Dacă m-am lăsat, am făcut-o pentru mine, nu trebuie să strig în gura mare să audă tot satul că **Maria** lui **Ionel** nu mîncă nici un fel de carne”, spune nemulțumită de curiozitatea oamenilor, care nu pricep că unele lucruri nu trebuie spuse. De atunci, nu a mai luat bani pe tot laptele pe care îl vindea, ba cîte o dată, cînd era zi de luni, miercuri sau vineri își chema cîte un vecin și-i dădea de pomană doi litri.

Asta pentru că mătusa **Maria** ține post negru trei zile pe săptămîna, iar de cînd i-au plecat toți copiii, nu mai are cui face nici faguri, nici lapte cu fidea, dulciurile preferate ale tîncilor de acum 15 ani. „Cîtă zarvă era cînd îi puneam pe toți la masă. Trebuia să alerg pe drum să-i adun de pe la joacă și nu veneau în casă, dacă nu aveam și cîte o surpriză pentru desert”, spune amintindu-și de cei mai frumoși ani pe care i-a trăit alături de soțul său și cei zece copii.

Mirodenii cu două fețe

Din toate condimentele ce se pre-soară peste tocana de așteptări de la viața de vegetarian, i-au lipsit multă vreme pofta de-a călca strîmb și sentimental de sacrificiu. Însă cînd a lăsat studentia ori ocaziile speciale să-i intre în bucătărie și să-i completeze rețeta, au contribuit toate cu cîte-un praf din fiecare condiment interzis și stilul cel nou s-a frăgezit și, pe alocuri, s-a fărîmitat. Pe marginile tăvii cu legume s-au așezat tot mai des bucăți de pește și **Elena** a decis să nu se intituleze vegetariană, de frica ipocriziei, „că doar tot carne se cheamă”. „Eu nu vreau să fiu o Miss care își pune eticheta asta și-apoi spune că mîncă numai carne de pui”, ține să-mi lămurească ea cu mîndria unui om conștient de ce pune pe masă.

Pînă la urmă, **Elena** își azonează regimul cu de toate și cartea ei de bucate se editează la fața locului. Nu se încadrează undeva anume, nu se dezice de bunătățile bătrînești și, mai ales, cînd merge la cină, nu trimite anunțuri speciale cu pretenții semnate „un vegetarian”.

Pe un drum necunoscut

Nu vrea să pomenească despre anul acela în care **Ionel** al ei s-a prăpădit de ulcer. Îmi spune cu capul între mîini doar că „l-a dus șapte ani și pe urmă a închis ochii pentru totdeauna”, iar după, copiii s-au înstrăinat.

Maria, **Margareta**, **Domnica** și **Marcel**, primii trei sînt acum în **Grecia**. **Paul**, **Maria** și **Dumitrița** s-au stabilit în **Italia**, iar **Silvia**, **Sorin**, și **Angela** s-au răspîndit prin județ, singurul ajutor al mamei fiind **Florian** care a rămas în sat, la cinci minute de mers pe jos de lingă casa părintescă.

Amintiri de pe pereți

Bătrîna **Maria** are 64 de ani și nici un fir de păr alb. Nu o dor nici picioarele cum se plîng celelalte vecine cu care stă de vorbă după amiaza și nici vederea nu i s-a slăbit, doar că de la un timp „simt nevoia de a mai vedea pe cineva în casa asta mare. Acum eu stau numai în odăița din capăt, celelalte două sînt părăsite.

Doar tablourile de pe pereți de mă mai încălzesc. Cîteodată mă fac să plîng, cînd îi văd pe toți adunați numai în fotografii.”

Iulia CIUHU

De ziua noastră, avem voie 100 de grame de piept de pui

Poțiuni din Orient

• la Iulia vegetarianismul e doar o piesă dintr-un puzzle complex • cu ouăle și laptele e o problemă mai mult principală

Zîmbește chelneriței care îi aduce o ciocolată „After dinner mint” și își aprinde tăcută o țigară de împrumut. Iulia pare să lase părul negru să-i acopere privirea cînd vorbește despre filosofia sa de viață născută original pe plaiuri indiene cu cîteva milenii în urmă. Principiile **Ayur Veda** predică o întoarcere la filosofia guvernată de legile naturii. În cărțile indienilor a aprofundat tînăra studentă la **Geografie** noțiuni despre ierbologie și a fost sedusă de stilul de viață sănătos predicat.

E vegetariană pentru că iubeste animalele. „Am avut foarte mulți cîini de mică și iepuri. Tatăl meu mă lua, la fiecare salariu, în piață să-mi aleg unul. Am avut trei căței pînă la șapte ani, cu timpul s-au schimbat, dar a fost cumva un număr constant și, cu timpul, am colectat și pisici de pe stradă pentru a le îngriji și pentru a le pune pe picioare”, mărturisește **Iulia** stringînd în palme cana de ciocolată.

Dragostea pentru necuvîntătoare s-a transformat în dorința de a fi vegetariană încă de pe la 10 ani, dar mult timp a evitat să renunțe la carne din concepția generală că proteinele din carne sînt indispensabile creșterii. „Aproape de momentul în care am împlinit 18 ani m-am împrietenit cu o persoană care se ocupa de o farmacie naturistă pe care o frecventam și atunci am aflat mai multe despre faptul că acest lucru este o prejudecată comună. De atunci am hotărît să renunț de tot”. Și nu i-a fost greu, în condițiile în care deja consuma carne destul de rar încît procesul de adaptare a fost aproape imperceptibil. A observat în timp că se poate trăi în regulă după aceste principii atît timp cît introduce prin alte filiere în dieta sa vitamina **B12**, conținută aproape exclusiv în produsele din carne. Cu ouăle și laptele e o problemă mai mult principală: „M-am gîndit mereu

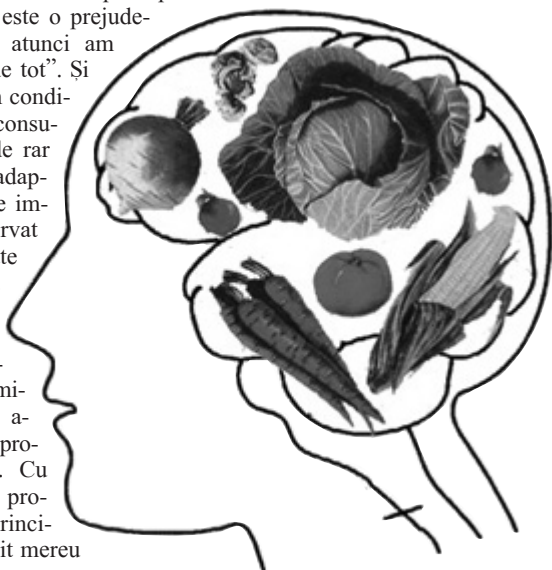
că nu supăr nici un animal dacă mînc ouă sau beau lapte”, mărturisește tînăra vorbind pasionată despre diverse studii pe care le-a citit despre cum ajung ouăle obținute industrial în comerț.

Pe urmele lui Marco Polo

A încercat în ultimii ani tot felul de diete. „Pot să sfătuiesc după tot acest timp pe cineva dacă vrea să țină o dietă ce anume să facă. De exemplu, ceea ce nu știe multă lume este că nu e bine să combini banalul lapte cu cerealele pentru că în combinația aceasta nu se asimilează cum ar trebui nici carbohidrații din cereale, nici proteinele din lapte.” De ceva vreme mîncă cereale înmuiate în ceai de plante și sînt la fel de gustoase. **Iulia** se pierde în poveștile despre cursurile de chineză pe care le face de la începutul studenției.

Visează să viziteze **Orientul Îndepărtat**, ba chiar să reușească să locuiască acolo. Iar cursurile pe care le face, stilul de viață și filosofia i se par cumva definitorii pentru un astfel de vis. La **Iulia** vegetarianismul e doar o piesă dintr-un puzzle complex. O viziune despre lume care tinde către devenire mai degrabă decît suma de pași pe care o parcurge orice individ către propriul sfîrșit.

Alexandra PANAETE

Nu mi-am pus niciodată probă

● interviu cu prof. univ. dr. Atena Elena Simionescu, no

Tabloul cu pictura gravată a mentorului ei, Horvath Bugnariu, ocupă un loc de cinste în biroul modest de decan. Birou pe care în câteva săptămâni Atena Elena Simionescu îl va schimba pentru a-și ocupa noul „cămin”, acela din care își va exercita funcția de rector a Universității de Arte „George Enescu” din Iași. Nu se simte „specială” pentru că este prima femeie de după '90 care are acest statut, ci pentru că toată viața a „săpat” în metal și lemn pentru a picta. Iar tabloul profesorului Bugnariu merge cu ea în noul birou. Ca să nu uite de unde a început relația ei cu gravura.

OPINIA VECHE: Devine o responsabilitate în plus pentru dumneavoastră faptul că sunteți prima femeie care este numită rector după '90 la Conservatorul din Iași?

ATENA ELENA SIMIONESCU: Sincer, nu am dat importanță aspectului că sînt femeie și nu m-am gândit că cineva m-ar putea dezavantaja din cauza asta. Nu mi-a trecut prin minte că asta ar fi o problemă pentru că am îndeplinit diverse funcții în cariera mea aici, în Universitate, care deja are 22 de ani și a cărei secție de grafică am luat-o de la zero; am făcut-o competitivă la nivel național, fără discuții. Și chiar dacă s-ar manifesta niște opinii misogine, nu le-aș lua în considerare, așa că situația ar fi dezamorsată de la sine.

O.V.: În planul de campanie spuneți că vreți să promovați „imaginea universității în rîndul tinerilor aspiranți”. Concret, cum vreți să realizați asta?

A.E.S.: Noi nu am avut materiale vizuale de promovare clare, deci mă gândesc la niște reviste. Deși acum este era digitală, mă gândesc totuși la o revistă relativ simplă, nu cu valențe extraordinare în care, într-un mod sintetic, să fie expusă fiecare facultate în parte, cu un număr de pagini echilibrat pentru fiecare direcție de studiu, ca nimeni să nu fie dezavantajat. Dacă o facultate este mai mare, va avea un număr mai mare de pagini, iar dacă una este mai mică, va avea un număr mai restrîns, tocmai pentru a fi echilibru în pre-

zentare. Mă gândesc ca acest material să fie distribuit în toate liceele din Moldova, cel puțin, ca fiecare tînar aspirant să vadă, că poate nu fiecare copil are calculator. Noi am distribuit, cel puțin la Arte Plastice, DVD-uri cu imagini din atelierele noastre și le-am trimis în licee. De regulă avem concurență la concursul de admitere, nu extraordinară, dar de obicei avem 200, 250 de candidați pe cele 150 de locuri, suficient încît să ne permită să alegem.

Tinerii trebuie să conștientizeze situația lor socială

O.V.: Cum plănuți să modernizați proiectul didactic, mai exact?

A.E.S.: Prin utilizarea mijloacelor electronice, în primul rînd. Eu chiar folosesc sistemul acesta, să spunem că, prin poziția asta administrativă mi s-a întîmplat să nu fiu la curs și atunci orice student interesat mi-a trimis temele, schitele, întrebările, pe mail, eu am răspuns și astfel s-a creat un sistem de comunicare. Noi avem o rețea de intranet în cadrul facultății și cursurile sînt la dispoziția studenților.

O.V.: Vreți să extindeți sistemul și în cadrul celorlalte facultăți?

A.E.S.: Da, sigur. Nu știu în ce măsură se găsește deja în celelalte facultăți, nu cunosc în detaliu ce se întîmplă acolo pentru că poziția mea nu mi-a permis să fac cercetări, dar în măsura po-

sibilităților, aș încerca să distribui sistemul. Sigur că, spre exemplu, la **Muzică** și chiar și la **Teatru**, ar fi foarte dificil să fac o corectură prin intermediul calculatorului pentru că este vorba despre o abilitate directă, dobîndită de obicei în relația profesor-student, însă anumite lucruri, de planificare sau de parte tehnică, presupun că se pot lucra și în modalitatea asta. Dacă situația o impune, bineînțeles.

O.V.: V-ați gândit la modul în care studenții și-ar putea evalua anual profesorii, așa cum apare în planul dumneavoastră managerial?

A.E.S.: Avem deja două tipuri de formulare de evaluare cu întrebări și punctaje. Deci studentul apreciază profesorul și în funcție de prezență, calitatea cursului, informațiilor sau corectitudine. Acest lucru este impus de fapt de **ARACIS** și noi automat l-am aplicat în toată universitatea. Pentru că atunci cînd primim vizitele de acreditare sau de verificare a calității învățămîntului, sîntem obligați să le prezentăm.

O.V.: Și se ține într-adevăr cont de ele?

A.E.S.: Rezultatul acestor fișe îl vizualizează decanul, care își poate permite într-o discuție cu cadrul didactic să facă anumite observații, dar este ceva confidențial pentru că nu putem să creăm un conflict între student și cadru didactic. Oricum, formularele sînt anonime, pentru ca nici studentul să nu simtă o presiune asupra lui.

O.V.: Cît de important este ca viitorii studenți să fie absolvenți ai liceelor de arte?

A.E.S.: Noi nu ținem cont de asta pentru că dăm examen de admitere. Deci intrarea la facultate nu se face prin dosar pentru că la un moment dat acest dosar poate crea probleme de nivel financiar. Studentul este obligat în acest caz să își creeze un portofoliu cu lucrări și depune un efort suplimentar pentru construirea mapei. Iar dacă el nu vine dintr-un liceu de artă, să aibă deja niște lucrări de studiu, atunci devine debusolat, prin urmare am renunțat la capitolul acesta. Tînarul candidat este analizat în funcție de abilitățile sale cele mai sincere pentru că, dacă are un subiect în fața sa și trebuie să îl reprezinte, normal că orice sursă de informații este de prisos. Omul ce știe, aia face.

O.V.: Cum v-ați menținut pînă acum relația cu studenții?

A.E.S.: Sper, în sufletul meu, că foarte bine. Sînt apropiată de tineri, îmi place să lucrez cu ei și cred că și ei mă mențin pe mine în formă. Îmi atrag atenția asupra anumitor aspecte, sigur că nu intenționat, dar colaborînd, lucrînd cu ei, sesizez. La un moment dat, în anumite generații, se schimbă unele puncte de vedere, unele sisteme de observație sau chiar de reprezentare a realității și atunci ca profesor înregistrez. Ești obligat să îți schimbi și tu atitudinea. Noi lucrăm pentru ei, nu ei lucrează pentru noi.

Încerc mereu să îi fac să conștientizeze situația lor socială. Ei sînt cei care creează viitorul și vreau să îi fac să își asume lucrul acesta prin munca lor. Că uneori nu își dau seama. Fac lucruri din virtutea inerției: învață, prezintă lucrări,

iau note, dar nu este chiar așa. Esența trece de lucrul acesta. Pentru că studentul lucrează pentru el, pentru personalitatea lui artistică, se va afirma pe o piață a artei care deja nu mai este națională, este în mod clar internațională. Și atunci el trebuie să fie la parametrii maximi de profesionalism pentru ca lumea să îl înregistreze ca atare.

O.V.: Cum vedeți în momentul de față această piață a artei?

A.E.S.: Știu că sună paradoxal, dar cred că studenții noștri au șanse mai mari decît absolvenții altor instituții. Pentru că la noi toate specializările folosesc calculatorul. Așa că studentul nostru are abilitate pe programele artistice: **Adobe Illustrator, Photoshop, 3Dmax**, deci există o calitate în plus pe care alți studenți nu o au. Apoi, noi formăm o gîndire creativă. Deci omul are disponibilitate intelectuală să divagheze din partea teoretică strictă, care formează profesia, și atunci își găsește un loc mai ușor unde se poate capacita; prin disponibilitate intelectuală se poate dezvolta și ajută și instituția respectivă să se promoveze. Iar la capitolul acesta de promovare, care există peste tot în societate, profesia noastră este de ajutor.

Sînt foarte severă cu ceea ce lucrez

O.V.: Credeți că în relația cu studenții v-a ajutat mai mult tactul pedagogic sau faptul că sunteți un artist la rîndul dumneavoastră?

A.E.S.: Cred că ambele. Adică, poți fi un foarte bun artist, dar dacă nu te poți apropia de student și nu îi poți transmite informații, degeaba. Și dacă ești un artist slab și ai doar calitatea de a te apropia de oameni, nici atunci nu e bine. Deci există un echilibru între cele două aspecte.

O.V.: Sunteți un personaj mai degrabă laconic. Comunicați mai bine prin intermediul artei?

A.E.S.: Sper că da. Pentru că eu lucrez, expun, dar expoziții personale fac mai rar fiindcă dacă nu consider că am foarte mult de spus de la o expoziție la alta. Sînt foarte severă cu ceea ce lucrez.

O.V.: Ați lepădat vreodată straiele de artist pentru a vă îndeplini cerințele funcției?

A.E.S.: Nu. Cred că undeva, în creierul nostru, se lucrează și, cum noi ne axăm mai mult pe vizual, tot ce observăm, tot ce ochiul înregistrează, chiar dacă nu materializăm imediat, notăm repede pe un carnetel și cînd se găsește momentul potrivit, răbufnim.

O.V.: Pasiunea pentru gravură este moștenire de familie?

A.E.S.: Nu, am dobîndit-o în facultate, la **Cluj. Liceul de Artă** l-am făcut la **Galați**, unde am primit informații foarte sumare despre gravură, deci am fost luată prin surprindere la facultate de tehnica gravurii. Oricum, destul de tîrziu am început să o pun în aplicare pentru că e foarte costisitoare. Presupune presa de gravură, plăci din diverse materiale care nu sînt chiar la îndemînă, acum se găsesc, au început să apară, dar în vremurile trecute erau foarte dificil de obținut.

Am perseverat și îmi asum cu lipsă

de modestie faptul că am introdus în **Moldova** gravura, i-am învățat pe studenți și acum sînt foarte mulți tineri artiști, deja unii mai în vîrstă, că timpul a trecut, care lucrează gravură cu consecvență și chiar au rezultate. Am satisfăcut acestui fapt.

O.V.: Părinții dumneavoastră care te ce vă îndrumau?

A.E.S.: Tatăl meu era inginer mecanic, deci avea o profesie foarte reală, dar pe mine gravura m-a atras pentru că este foarte profundă. Se ajunge la o idee, la un concept care apoi trebuie transferat pe un material, pe o placă de metal, de lemn, de piatră, de plastic. Și aceea placă, la rîndul ei, prin tehnica specifică, fie lucrată direct manual, fie cu acizi, este imprimată pe hîrtie. Este un procedeu care are foarte multe aspecte tehnice și atunci el devine foarte profund pentru că nu e ca la pînză, cînd ai o idee, ai pînza în față și începi să lucrezi. Aici ai ideea și felul în care ajunge pe metal, dar metalul poate fi tratat în linie, în puncte, în pete, deci sînt foarte multe variante și tehnica te obligă să lucrezi într-un anumit fel. Apoi, dacă lucrezi cu acizi, sînt diverse straturi, faci o etapă a desenului, îl atacă și mergi la acid, abia atunci se imprimă o parte a desenului. Se clătește placa, pentru ca acidul să nu lucreze în continuare și vii și desenezi pe deasupra încă un strat și încă unul, poți face cinci, zece straturi și la final imprimi. Dacă imprimarea nu este suficient de bună, se revine. Se ia placa de metal încă o dată. De asta spun că, în sine, arta asta este destul de profundă și impactul vizual atunci cînd expui o gravură nu este destul de puternic. Nu oricine agreează gravura sau o înțelege cu adevărat. Ea este restrictivă ca receptare, pune anumite probleme, probabil pentru că nu oricine are deschidere spre zona asta.

dacă nu este pregătit un pic.

O.V.: Ori subiectul trebuie să fie foarte puternic.

A.E.S.: Da, inițial gravura a apărut ca metodă de mediatizare, de difuzare a informației, asta a fost rolul ei primordial. La noi în **Europa, Dürer** (n.r.: **Albrecht Dürer**, creator de gravuri și pictor german influențat de ideile **Renasterii și Umanismului**) i-a dat rolul de artă, că asiaticii au pornit de prin secolul al V-lea, în **Europa** a apărut

Problema de a fi eu prima în toate

Profesorul rector al Universității de Arte „George Enescu” din Iași

prin intermediul cruciaților, deci mult timp după.

Mi-am creat deja un stil propriu de a grava

O.V.: Cum văd ei arta față de noi, europenii? Ați fost și premiată la un concurs din Japonia.

A.E.S.: Eu am fost surprinsă de premiul din Japonia, de cum poți fi apreciat într-un mediu în care nu ești cunoscut. Este cel mai onest mod de a câștiga un premiu. Și aceste bienale-trienale, sînt expoziții foarte ample, unde participă 200-300 de artiști, fiecare cu două, trei lucrări, deci volumul de selecție este enorm. Juriile de obicei sînt internaționale și atunci juriizarea este chiar onestă. Dar o diferență nu este, tocmai asta este avantajul acestor bienale-trienale, în felul acesta ai ocazia să vezi ce se întîmplă cu lucrări de gravură venite din toate părțile lumii. În **Australia** este un anumit tip de lucru, în **America Latină**, categoric altul, la noi în **Europa** deja este diferențiat. Nemții lucrează într-un fel, spaniolii în alt fel, turcii lucrează foarte poetic. Spre exemplu, pentru mine a fost o surpriză să observ arta turcă. Rușii au o școală foarte specială de gravură pentru că ei au facultate chiar de ilustrație de carte și atunci cei care provin de acolo frapează prin bogăția detaliilor. Noi sintetizăm, la ei e invers, vin și adaugă foarte mult.

O.V.: Este această artă procesul unei munci asidue mai degrabă decît o muză capricioasă?

A.E.S.: Le combină, pentru că fără o muncă asiduă nu poți face o placă de gravură, nu ai încotro. Este exact ca la sculptură, nu ațît de complex, dar este clar o elaborare după un proiect, chiar dacă nu este încă pus pe hîrtie, dar în mod clar trebuie să știi ce vrei să faci. În schimb, dacă perseverezi, ajungi la soluții personale de a imprima, lucru pe care l-am trăit și eu. Cred că mi-am creionat deja un stil foarte propriu.

” Nu oricine agreează gravura sau o înțelege cu adevărat. Ea este restrictivă ca receptare, pune anumite probleme, probabil pentru că nu oricine are deschidere spre zona asta, dacă nu este pregătit un pic.

Chiar colegi de ai mei mi-au spus: „Cum gravezi tu, eu n-am văzut pe nimeni”. A fost un timp în care m-am izolat aici, în **Moldova**, unde nu existau artiști care practicau în mod special gravura și atunci am lucrat de una singură în atelier și probabil că am ajuns la anumite rezultate personale ale abilității mele tehnice și ale gândirii proprii. Bănuiesc că în felul ăsta am avut și succesul din **Japonia**, am ajuns la un rezultat foarte personal care probabil și pe ei

i-a impresionat. Și a fost un mare succes pentru că lucrarea mea a ajuns chiar pe afișul expoziției.

O.V.: Cine v-a învățat să simțiți materialul înainte de toate?

A.E.S.: Profesorii mei, domnii **Ioan Horvath Bugnariu** și **Ioachim Nica**, personalități marcante ale învățămîntului artistic din **România**. Pentru mine au fost deschizători de drumuri, pot să spun cu toată sinceritatea. Eu oricum am folosit ca sursă de inspirație gravura din toate timpurile, nu am avut prejudecăți niciodată. M-am uitat, am admirat, am încercat să înțeleg, să învăț, să accept. Întotdeauna m-am gîndit că un artist a ajuns la un rezultat artistic în urma unor convingeri, chiar dacă pe moment, poate îi resping lucrarea, nu îmi spune nimic. Dar dacă mă uit mai atent și mă uit puțin și în spate, la ce a mai lucrat acel om, încep să îl înțeleg. Îi găsesc argumentele.

O.V.: Lucrați cu materiale dure. Cît de maleabil este metalul comparativ cu lemnul?

A.E.S.: Metalul este mai maleabil decît lemnul, care este mult mai cald. Spun asta pentru că noi lucrăm pe o foaie de metal de obicei moale, cupru sau zinc și ori gravezi, zgîrîi suprafața prin forța mîinii, ori o acoperi cu o peliculă de grunt închisă la culoare și cu un ac desenezi, practic înlături stratul acela de ceară fină. Acidul face săparea, gravarea efectivă, este elementul de coroziune. La lemn, lucrurile stau cu totul altfel pentru că ai scîndura, matrita de lemn și cu dăltița în mînă trebuie să lucrezi line cu linie, punct cu punct.

Uneori ne abatem de la regulă și criticii ne combat

O.V.: Cînd ne gîndim la artă, ne gîndim la pictură sau muzică. Cum rămîne cu gravura?

A.E.S.: Gravura este mai specială. Spunea chiar domnul **Ciucă** la mai multe vernisaje despre **Salonul de Gravură** de la **Londra** unde, cînd se

deja este dezvoltat gustul pentru gravură. Mai puțin la noi, în **Moldova**, pentru că în **Ardeal** este foarte puternic gustul ăsta, probabil se simte altfel influența occidentală.

O.V.: Ai voie să mai și „bați cîmpii” atunci cînd gravezi?

A.E.S.: Spre exemplu, o lucrare poate avea 15, 20 de componente, care intră într-o ediție. În cadrul acestei ediții, am voie să creez un procent destul de limitat de evadări de la regulă, cam 5%, în care eu intervin cu elemente care creează „ediția de artist” sau „printul de artist”. Este o lucrare care nu mai are repetiție, este personală. Are inclusă în ea niște elemente care nu pot fi repetate. Uneori ne abatem și ne combat criticii spunîndu-ne că am depășit limita, dar te fură posibilitățile, nu te poți abține. Mai incluzi o placă cu un fundal și mai șablonezi ceva, vezi că a ieșit ceva interesant, mai încerci una și încă una și uneori depășești acel procent impus. Și normal că dacă lucrările sînt bune, le și arăți, nu le ții ascunse.

O.V.: Cîte plăci poate avea o lucrare?

A.E.S.: În gravură, cîte culori vedem, atîtea plăci sînt. Atunci cînd o lucrare are foarte multe culori, înseamnă că are trei, patru, cinci plăci. Este dificil. Exact ca în **Photoshop**, cînd se despart *layer*-ele, fiecare *layer* este o placă de gravură lucrată separat.

O.V.: A pierdut deci arta bătălia cu *kitsch*-ul?

A.E.S.: Am sentimentul că au mai dispărut din operele acestea de pe piață, *kitschoase*, la care facem noi aluzie prin tradiție. Parcă nu am mai văzut. Au mai rămas prin **Parcul Teatrului**, dar deja sînt restrînse, mai vedeam pe la tîrguri, dar și aici s-au mai diminuat. Și oricum, intră în joc arta populară deja, care este foarte frumoasă, onestă, sinceră și atunci poate creează un balans.

Reușesc să echilibrez situațiile cu care mă confrunt

O.V.: Ați întîlnit vreodată în viață oameni a căror muncă să vă facă să vă întrebați: „Eu de ce nu m-am gîndit la asta înainte?”?

A.E.S.: Nu mi-am pus niciodată problema de a fi eu prima în toate. Nu am avut în vedere aspectul acesta. Am fost în urmă cu cinci ani și am văzut „Bienala de Artă” de la **Veneția** și acolo mi s-au deschis foarte multe drumuri, în sufletul meu, ca artist. Am văzut cu adevărat cîte idei și direcții poate lua arta contemporană. Pînă la acea confruntare nu mi-am imaginat că sînt chiar atîtea posibilități. Nu neapărat le-am agreat pe toate, dar le-am apreciat ca variantă de a creea. Nu cu valența „oare cum de eu nu m-am gîndit?”. Le-am acceptat și am avut un elan nou, mi-am zis: „uite că se poate lucra și în felul ăsta și sînt și alte căi de abordare”.

O.V.: Spuneți despre dumnea-voastră că sînteți o persoană echilibrată. Este aceasta o cale de a obține mulțumirea, cum spunea **Democrit**?

A.E.S.: Cred că da. Dar nu mă gîndesc la echilibrul meu, ci la faptul că reușesc să echilibrez situațiile cu care mă confrunt, situații în care mă stră-

„Poți fi un foarte bun artist, dar dacă nu te poți apropia de student și nu îi poți transmite informații, degeaba”

duiesc să induc această stare. Și am constatat în timp că reușesc să aplanez anumite conflicte, deși nu întotdeauna. Și cred că asta e echilibrul, momentul în care înțelegi ce se întîmplă, poate nu în totalitate, dar în mare parte. Că dacă ai înțelege tot, ți s-ar deschide alte necunoscute, ca la **Socrate**, „cu cît avansezi într-o profunzime, îmi dau seama că nu cunosc despre ea”. Revenind, la asta mă refeream, să încercăm să echilibrăm situațiile făcîndu-le transparente, să le înțelegem și, înțelegîndu-le, să ne dăm seama, într-o oarecare măsură, care este dreptatea fiecărui. Pentru că fiecare om are dreptatea lui.

O.V.: Și atunci cum stabilem care este adevărul?

A.E.S.: Undeva trebuie să existe niște puncte comune pe care toți le putem accepta. Eu sînt convinsă de dreptatea mea, dar cînd mă confrunt cu cealaltă persoană și îmi explică raționalul ei, eu o pot înțelege. Și atunci poate că dreptatea mea se modifică un pic pentru că acceptă ce mi-a spus cel de alături. Cunoșcînd situația, lucrurile se așază altfel sau se demontează.

O.V.: Cum arată lumea privită din „Fereastra sufletului” dumnea-voastră?

A.E.S.: Eu m-am apropiat foarte mult de natură, observ plantele, animalele. Și cred că cel mai cîstit sentiment este să privesc cu atenție natura de unde trebuie să luăm exemplu. A fost o lecție și pentru mine pentru că, mutîndu-mă la țară, mi-am permis să plantez flori, legume și să văd cum din nimic crește o plîntuță, care ajunge să facă și un fruct folositor ție. Chiar cred în natură și încerc să învăț de la ea.

O.V.: Cîtă artă vedeți într-o operă concepută prost, dar care are un mesaj pregnant?

A.E.S.: Dacă are mesajul puternic și se lansează, înseamnă că nu e proastă, devine artă conceptuală. Dar publicul se poate manifesta cum dorește, este problema de gust. Și nu presupune neapărat educație, pentru că se pune și

problema asta. Dacă ai suficientă educație ca să accepți arta conceptuală, *ready-made* sau *pop-art*, sau ai educație și accepți arta clasică, cultă, făcută de profesioniști. Este o problemă de disponibilitate personală și de gust strict.

Revenind puțin la catedră, le spun și studenților mei, este posibil ca eu personal să nu agreez o operă prezentată, dar nu pot să nu îi recunosc calitățile. Dacă lucrarea aceea are concept, respectă regulile compoziționale, are un anumit statut și îl impune foarte bine, chiar dacă eu nu o simpatizez, nu înseamnă că ea își pierde calitatea. Și atunci, apare problema de gusturi, de publicuri mai mult sau mai puțin educate. Cînd mă refer la educație, fac paralela cu „lucrarea de piață”, cum îi spunem noi, sau *kitsch*-ul și lucrarea de galerie, care se vinde mai greu.

Eu am avut ocazia, fiind cu o bursă de cercetare în **Madrid** timp de trei luni, în 1993, să vizitez **Muzeul Prado** pe care aproape îl învățasem pe de rost. Și ori de cîte ori intram în muzeu, găseam grupuri de copii cu profesorul sau educatorul în cîte o sală care vorbeau despre lucrarea din sala respectivă. Asta înseamnă educația. Acel copil, în timp, devine o persoană educată fără să își dea seama. El discernе între ceea ce este frumos și ce nu. Se creează un bun gust natural. Aceasta este o latură a educației pe care și noi ar trebui să o implementăm la copii, de la clasele mici. Nu neg importanța limbii române sau a matematicii, dar este foarte important să educ și spiritual acel copil, care apoi ar avea disponibilitate să se achite și de sarcinile de la obiectele dificile. Pentru că ar fi mai relaxat, ar avea altă deschidere mentală. Creativitatea te ajută în tot, în toate.

Cristina BABII

Cu gloanțe măsluite

S-tăm toți înghesuiri într-o „rutieră” albă care merge la Dubăsari, înspre Tiraspol. În sfînga mea, o puștoaică chicotește peste scaun cu două colege de clasă și-n față, pe culoarul mașinii înghesuite, o educatoare are grijă să nu i se boțească planșa de carton cu alfabetul scris cu litere mari, de mînă, însoțite de desene haioase. Ne apropiem de postul de pacificatori numărul 9 de la Vadul lui Vodă pe podul peste Nistru. Încep murmurele în microbuz, dar nimeni nu pare să se uite afară, înspre militari, parcă fiecare eviîndu-le căutătura. Ei, în schimb, ne privesc absent și rece. Încă o zi de muncă, nimic neobișnuit. Facem slalom printre barierele de ciment, trecem de un blindat care probabil nu s-a mai mișcat de cînd a fost adus aici și, pînă să-mi dau seama, ajungem în satul Pîrîta. Sîngele, cel puțin la suprafață, a fost spălat.

Lumea este tare intimidată și poartă o frică aici

Stau acasă cu familia și cum ajunge amurgul în sat mie, vă spun cinstit și vă spun așa, adevărul, îmi este teamă să ies afară din casă și nu știu cît timp pot să mai continue lucrurile astea.

Cobor și, pentru cîteva momente, mă simt ca-n „Călăuza” lui Tarkovski: am trecut de gardienii înfricoșători și mă găsesc într-un loc în care totul pare în regulă, doar mai vechi poate puțin, însă în aerul căruia se simte că ceva s-a întîmplat.

Următorul microbuz mă lasă în Pîrîta Nouă, partea satului de unde era Vadim. Undeva pe stînga, în fața unei case, doi localnici discută. Din vorbă în vorbă, îi întreb dacă-i deranjează pacificatorii și faptul că-i controlează de fiecare dată cînd trec podul. „Noi nu sîntem la curent, nu știm”, îmi răspunde scurt unul dintre ei. Cînd aduc vorba de tînărul care a fost împușcat, unul începe să vorbească, „știți cum spune lumea, ăla a fost beat, ăla n-a fost”, însă prietenul lui i-o taie categoric „ce să grăiești tu dacă nu știi?”, apoi, către mine „du-te mai încolo, întreabă-i pe ăștia de vîrsta lui”, și-mi face semn către capătul străzii. Și, cînd să plec, parcă mă avertizează: „Știi cum

e chestia asta? Ca o carte, s-a deschis, s-a întîmplat, a trecut o zi, două, am închis-o și nu mai vorbește nimeni despre ea.”

Mai în vale, de la un grup de două femei și-un bărbat, primesc cam aceeași reacție. „Noi ce putem să spunem, nu-i corect să spunem noi așa ce s-a întîmplat cu dînsul. Mașina o trecut, s-o împușcat pe urmă”, îmi povestește vag bărbatul, văzîndu-se din cum grăiește că nu îi este confortabil să vorbească despre asta. Despre pacificatori, la fel: „Nu, de ce să ne deranjeze?” Însă bătrîna de lîngă el, mai artăgoasă și cu tupeu, îl întrerupe „ei, cum să nu ne deranjeze? Cum vrei să treci, gata tre’ să te oprești. Te-ai dus, te oprești, vii, te oprești, toată vremea te oprești”, spune femeia indignată.

„De la România ziceți că sînteți?”, intră bărbatul iar în vorbă, „Da’ cu ce întrebare?” Îi spun că de fapt nu mă interesează neapărat întîmplarea de la începutul lunii, ci toată situația, că am înțeles că lumea din sate e nemulțumită de prezența militarilor. „A, despre asta, da, am înțeles”, și stă puțin pe gînduri. „Nu-s mulțumiți că incurcă la oameni, iaca, noi sîntem cu Moldova satele astea. Noi ne ducem la Dubăsari, trebuie să arătăm pașaportul, ai intrat din țară, ai ieșit din

Pacificatorii fac legea

● sînt vorbe care spun că autoritățile de la Chișinău ar prefera ruperea de ce e în sfînga Nistrului, pentru a intra mai ușor în Uniunea Europeană ● sătenii trăiesc de pe o zi pe alta cu frica de „pacificatori”

țară, trebuie să îți controleze mașina, să arăți că n-ai armament acolo”, îmi spune acesta, mai stă puțin și dispăre în curte. Însă femeia, care deja e aprinsă de subiect, nu se lasă, reia rolul de vorbitor: „Da’ se întreabă cineva, aista pe care a prins-o la Chișinău cu 30 de kilograme de marijuana. Pe unde a intrat, pe unde s-a dus? Ea nu tot pe la post a trecut? Că pe undeva trebuie să fi trecut, doar n-o zburat. Și nu e prima oară, e a doua oară cînd se întîmplă asta. Dar ei totdeauna stau și-ntreabă”.

Cît despre zvonurile că mașina ar fi fost furată sau că tînărul nu avea carnet de conducere, îmi răspunde scurt, că-s numai minciuni, „povești ca să nu scoată armata de aici”. „D-apăi să fi fost moldovan de-al nostru, atunci îl găsea și-l ucidea de mult”, se enervează și mai tare.

Amintiri neplăcute

Forțele de menținere a păcii, a căror datorie este să mențină pacea, ne-au readus la anii 1992, iar la vărsare de sînge, iarăși au făcut ceea ce nu este bine.

Îmi mai povestește că a mai auzit cum că, în trecut, băieți care mai treceau noaptea erau bătuți sau fete dezbrăcate și batjocorite, ba chiar se zvonește că unele dintre ele au fost și violate, însă le-a fost frică apoi să povestească cuiva, așa că nu poate nimeni ști sigur exact ce s-a întîmplat. E convinsă însă că „în ziua în care s-a întîmplat pacificatorii «n-aveau picioare». De ce nu s-a

Conform acordului, numai mașinile care se presupune că ar căra armament trebuie oprite și verificate

dus nimeni atunci să îi verifice cu alcooltestu’?”, se întreabă femeia. Îmi explică apoi cum să ajung la casa lui Constantin Bologan, prietenul lui Vadim, care era în dreapta sa în mașină în momentul în care s-a întîmplat tragedia, „dar e speriat, nu vrea să vorbească. Numai el știe ce s-a întîmplat, dar nu știu dacă vă va spune ceva”, mă avertizează aceasta.

Ajung la poarta lui, intru în curte, bat la ușă și dinăuntru, fără să-mi deschidă, dînd doar puțin perdeaua la o parte cît să mă vadă la față, îmi răspunde tatăl băiatului. „Nu e acasă, e la Chișinău, lucrează acolo”, îmi răspunde scurt. Întreb de-un număr la telefon, să vorbesc cu el și la fel de repede mi-o taie: „N-are telefon”, „Cum, n-are?”, „Nu, n-are telefon” și rămîne cocoșat la gemulețul de la ușă, tăcînd și așteptînd să plec. Îmi dau seama de ridicolul situației, îi înțeleg îngrijorarea și plec.

Cîntările interzise

La cine să ne mai adresăm să ne spună că noi sîntem corecți și dumealor nu sînt? N-am mai găsit dreptatea și așa s-a terminat.

După aproape o oră de mers pe jos, ajung în satul Coșnița unde, în

centru, mă întîlnesc cu Anatol Croitoru, președinte al Asociației de Cultură și Drept „Transnistria”. Dintre toți locuitorii satelor din zonă, este cel care a avut poate, de-a lungul timpului, cel mai mult de suferit din cauza opresiunii sovietice. Și asta pentru că nu i-a fost frică niciodată să spună ce gîndește, să meargă la toate protestele sau să le organizeze chiar el și să promoveze cultura și limba română în acest teritoriu fragil. Ne așezăm la masă cu cîte 100 de coniac și o plăcintă și-ncepe să-mi povestească cum încă din ’91, cînd a adus primul steag românesc în sat, pe data de 31 august, a fost bătut pentru asta.

Apoi, la 2 martie 2005, cînd se întorceau mai mulți din Chișinău, de la o masă de comemorare a eroilor căzuți în războiul din 1992, au fost opriți la același pod. „Timp de două ore am stat pe pod în frig. Pe urmă am fost arestați, duși la poliție. Pentru că veneam de la Chișinău și aveam tricolorul scos pe geam din autocar și cîntam cîntece patriotice. Adică cîntările noastre au încălcat ordinul public”, îmi povestește bărbatul. Pînă la urmă, au fost eliberați, însă li s-a spus că acolo nu le este permis să cînte.

La fel a pătît o dată și primarul din localitatea Oxentia, care a fost reținut pentru că nu a vrut să le spună pacificatorilor unde merge.

Exilul

Noi înțelegem și toată lumea înțelege că pacificatorul este cel mai mare exemplu pentru toată populația. Dar ei ne provoacă la lucruri murdare, ne provoacă cu întrebări-le astea neghioabe. Nu este corect.

Însă cel mai dureros a fost după 7 aprilie 2009 cînd, participînd la proteste, a fost pus sub urmărire de către securitatea din Moldova, pentru că „de pe acoperișul unei clădiri de lîngă Președinție cineva arunca cu pietre în noi și-am luat și eu o piatră, m-am aplecat și-am aruncat în el; am fost prins de camera de luat vederi și m-au sunat de la poliție prietenii mei, care au fost cu mine la un loc la război și mi-au zis «pleacă, că o să te prindă»”. La 2 noaptea a fugit cu un prieten la Chișinău și de acolo la Ungheni dar, dîndu-și seama că la vamă sînt fotografiile lor în computer, „am cotit undeva pe lîngă mal, că eram căutați de toată securitatea condusă de co-

Un post de „pacificatori” e alcătuit din soldați ruși, moldoveni și transnistrieni

Pe 1 decembrie, în jurul orei 7 dimineata, Vadim Pisari, în vîrstă de 18 ani, și prietenul lui, Constantin Bologan, au trecut podul de la

Tragedia de la început de an

● există rapoarte neconfirmate care spun că arma cu care Vadim Pisari a fost împușcat, un Kalasnikov AKC-74 cu gloanțe de calibrul 5,45 cu centrul de greutate mișcat, ar fi interzise prin convenții ale Organizației Națiunilor Unite

Vadul lui Vodă către malul drept al Nistrului. Fiind polei pe drum, cînd au trecut, aceștia au lovit un indicator „Stop” care era căzut, însă nu i-a oprit nimeni la postul unde s-a întîmplat asta și nici la postul de la celălalt capăt al podului. Au mers un kilometru și ceva, au alimentat mașina de la prima benzinărie și, la întoarcere, au trecut pe lîngă primul post iar, la al doilea, „Pacificali” le-au făcut semn să se oprească. Văzînd că nu se conformează, patru focuri de armă au fost trase de către doi militari. Vadim a fost împușcat în spate și, după cîteva ore, a murit la spital.

Prima reacție a ambasadorului rus la Chișinău, Valeri Kuzmin, a fost să spună că șoferul nu avea car-

net de conducere, că mașina era furată și că cei doi erau în stare de ebrietate. Dintre acestea, numai ultima acuzație a fost confirmată de tînărul Bologan, celelalte două fiind infirmate și de Ministerul de Interne de la Chișinău. Se presupune că și soldatul rus, cel care a tras focul mortal, ar fi fost bătut, fiind dimineata de după Revelation, dar cum acesta a fugit imediat în Rusia și nu se mai știe de el, informația n-a mai putut fi verificată.

Există rapoarte neconfirmate care spun că arma cu care Vadim Pisari a fost împușcat, un Kalasnikov AKC-74 cu gloanțe de calibrul 5,45 cu centrul de greutate mișcat, ar fi interzise prin convenții ale Organizației Națiunilor Unite.

Din punct de vedere al legislației, „pacificatorul” rus nu numai că nu avea voie să tragă în tînăr (focul este de avertisment), ci nici măcar să țină automatul încărcat. Conform Acordului din 1992 și anexelor acestuia, pacificatorii au dreptul să urmărească și să rețină „grupuri înarmate” și să tragă în oameni doar în cazul „opunerii de rezistență cu arme de foc”. „Pacificali” sînt obligați în activitatea cotidiană să dea dovadă de o maximă corectitudine față de populația locală, să se abțină de la orice acțiuni nestatutare”, dar și „cu bărbăție să apere viața și demnitatea personală a oamenilor, la fel și proprietatea lor” (art. 5, 8, 17 ale dispoziției anexate la Acordul din 1992).

Între Rusia și Europa

pe tărîmul nimănui

● după două zile au scos blocurile de beton din partea sfîngă a Nistrului, însă noaptea au venit forțele „pacifiste” separatiste și le-au pus la loc ● apoi au venit și au tras rafale deasupra satului ● „unde-i garanția mea că ei nu intră la mine să mă împuște în casă?”

muniții lui Voronin; aveam în buzunare sacoșele, cu hainele, chibritele, tot pregătit”. Au trecut **Nistrul** înot, cu hainele și chibritele în câte două sacoșe strînse bine cu ată, pe care le împingeau și pluteau deasupra apei și „cum am trecut Nistrul am dat repede foc, ne-am încălzit, am mâncat, aveam o bucată de slănină și am băut o sticlă de votcă și am ieșit lîngă Iași”, își amintește bărbatul.

A lucrat aproape un an la **Buzău**, la fabrica **Contactoare** însă, după valul de disponibilizări din **România**, negăsindu-și un loc de muncă în țară, a încercat să apeleze în **București la Departamentul Românilor de Pretutindeni**, de unde a fost dat afară. „Am ajuns că n-aveam ce mânca. Vă spun cinstit, eram cu lurie și ne gîndeam să spargem un magazin să mîncăm. Dacă venea poliția să mă întrebe le ziceam că vreau să mîncînc, că am venit, am hîrtie de refugiat și ce să fac cu ea? Nu m-a luat nimeni la lucru să fac un ban să-mi cumpăr o bucată de pîine să mă hrănesc. Mi-au dat o hîrtie în mînă că sînt refugiat și atît.”

Tot din cauza exilului său din țară, la 2 octombrie 2009, nu a putut ajunge nici la nunta feciorului său **Nicolae** și, în timp ce-mi povestește asta, încearcă să-și stăpînească lacrimile. „La copilul meu, pe care l-am crescut, și nu am ajuns să mă bucur și eu. Am plîns cum plîng acum în fața matală, într-o cameră din Buzău. Trăiești în mileniul trei, unde se spune că sînt drepturile omului și noi nu le avem”, își revine treptat bărbatul.

Întoarcerea în țară

Iaca pe data de 10 ianuarie a fost ziua mea de naștere, am împlinit 57 de ani, am intrat în război, aveam 37 de ani. 20 de ani, nu? Măcar după atîta timp să mă văd și eu liber.

Întors în sfîrșit acasă, „eu și acum nu sînt angajat, și acum umblu blestemat”. Îmi mai povestește cum oamenii mai săraci din sat se chinuie să își facă un credit preferențial, să-și construiască sau să facă reparații la case, dar nu reușesc să obțină, în timp ce „președintele raionului a luat două; cum își permite? Înseamnă că ce avem, un boschetar? N-are casă, n-are masă? Are salariu de 130.000 de lei și proiecte cu rutiere, cu restaurante. De luptat n-a luptat, dar și-a făcut document că și acum are credit preferențial că n-are din ce să-și facă o reparație la casă”, îmi spune **Anatol Croitoru**, nervos. Și îl întristează cînd aude vorbe care spun că, pe de o parte, cei din fruntea **Republicii Moldova** ar prefera să intre în **Uniunea Europeană** fără satele de pe malul stîng, iar **Nistrul** să reprezinte granița dintre **Europa** și **Rusia**, că le-ar fi mai ușor așa. Da-

că ar fi așa, „eu mi-aș muta și mor-mîntul tatălui meu din cimitir în Basarabia și aș pleca de aici. Că eu dacă rămîn aici, extinzîndu-se Rusia și Europa pînă la Nistru, eu cu familia mea, și după noi sînt și mai mulți oameni, noi aici nu avem ce căuta, noi aici nu avem trai”, îmi mărturisește bărbatul.

Un stat criminal

Decît așa trai, mai bine mort. Decît într-un așa lagăr, într-o așa rezervatie, într-adevăr, cît se poate trăi? De ce noi nu avem drepturi, de ce atunci cînd mă duc la Chișinău să fiu oprit, să fiu întrebat ce am în portbagaj, unde mă duc, de unde vin, la cine mă duc?

Acum, tragedia de la 1 ianuarie de anul acesta, n-a făcut decît să pună capac, atît pentru el, cît și pentru alți oameni din satele din jur. Încă din prima zi de cînd s-a întîmplat, sătenii s-au adunat revoltati, au protestat la postul de la **Vadul lui Vodă**. După două zile au scos blocurile de beton din partea stîngă a **Nistrului** însă noaptea au venit forțele „pacifiste” separatiste și le-au pus la loc, după cum îmi povestește bărbatul. „Apoi au venit și au tras rafale deasupra satului. M-a trezit soția și mi-a spus «Anatolie, scoală că afară împușcă», și m-am sculat și am auzit cu urechile mele. Și a doua zi vorbea lumea despre asta. Unde-i garanția mea că ei nu intră la mine să mă împuște în casă?”, se întreabă **Anatol Croitoru**.

Bărbatul își mai pune întrebarea cum de un om ca cel care l-a împușcat pe **Vadim**, care a luptat în războiul de la 1992 de partea forțelor separatiste și care a lucrat în miliția forțelor transnistrene a fost angajat ca „pacifist”. „Cum putea el să aducă pacea? Uitați-vă la rezultate. De aici reiese și gîndul că poa-

Postul nr. 9

În urma războiului din 1992 din **Transnistria**, raionul **Dubăsari** a rămas împărțit în două: o parte controlată de **Republica Moldova** (satele **Coșnița, Pohrebea, Dorotcaia, Pîrîta, Corjova, Cocieri, Molovata Nouă, Ustia, Holercani, Mărcăuți, Oxentea** și **Molovata**) și o parte controlată de autoritățile separatiste din **Tiraspol**.

Astfel, postul de pacificatori nr. 9 de la **Vadul lui Vodă** (unde, la fel ca la toate celelalte posturi, sînt staționați soldați ruși, transnistrieni și moldoveni) practic „separă” două localități aflate sub jurisdicția **Republicii Moldova**. Timp de 20 de ani nu a fost nici o tentativă asupra acestui pod care să necesite intervenția forțelor armate

„Care este numărul populației pe care să o omorîți dumneavoastră ca noi să avem dreptul să protestăm ca să scoatem posturile? Care-i numărul, o sută, o mie, un milion, cît?”

te anume se organizează și sînt angajați astfel de oameni, să inspire teamă în populație”, se gîndește **Anatol Croitoru**.

Tactici de înduplecare

Dumnezeu poate că mi-a dat să trăiesc 80 de ani, dar de atîta frică am să trăiesc 60 și-o să mă termine.

Însă acum oamenii se tem să mai vorbească despre asta. Se tem pentru că, așa cum îmi mai povestește, „conducerea de la raionul nostru nu prea dorește să scoată posturile de Pacificatori. Iar poate o persoană, maică-sa sau taică-su sau chiar el are loc de muncă aici, cum să spună el că «da, mi-e frică»”. Îmi mai spune cum în 2009, cînd a fost nevoit să „lepede” **Republica Moldova**, în satul lui erau cinci persoane care aveau pașaport al „așa spusei Republicii Nistrene, stat nerecunoscut de nimeni în lume, deci stat criminal”. Acum sînt peste 1000 de astfel de oameni pentru că autoritățile locale permit oamenilor să meargă la separatiști și să ia cetățenia **Republicii Separatiste Nistrene** pentru că acolo pensia e mai mare. „Rusia înduplecă cu bani pensionarii din Transnistria ca să-i atragă pe ai noștri acolo, să nu mai fie de partea stîngă a Nistrului cu pașapoarte moldovenesti, cu poziție și cu orientare politică și culturală românească”.

Îmi mai spune de altă tactică adoptată de forțele separatiste: „De ce au spus că uite Smirnov cu fiu’sau au furat din bani cu care trebuia să plătească pensionarii din Transnistria, 169 de milioane? Păi, iată, ne-a dat nouă, laăștia de aici, să-i atragă acolo”, îmi explică **Anatol Croitoru**. „Pierdem lumea, o dăm separatistilor, o dăm unei țări susținută totalmente prin bani și prin ce

vreți de Rusia. Și dacă eu i-am spus lui Policinski că eu ca cetățean iau de la autoritățile locale actele, cum să mă duc la separatiști? N-a luptat nici o secundă și are și el legitimație că a luptat”, se înfurie iar bărbatul.

„Postul nr. 9 de pacificatori leagă practic două maluri între noi moldovenii”

La capăt de lumi

În caz de se pune hotarul acolo, românii care se tem de parcă primesc gunoi în ochi să spună că-s români o să fie omorîți; pe parcursul mai multor ani, într-o zi clar nu, dar o să fie intimidati pînă cînd o să-i sfîșie pe toți, n-o să mai răsufle o răsufleare românească în stînga. Dacă se pune un hotar și de partea stînga a Nistrului vine Rusia, iar din partea dreapta a Nistrului vine Europa; care o să rămînă aici o să zică «lasă că o să fie bine»; o să-i mîngîie, o să le spună «bine, bine, bine», dar cite un pic, cite un pic, cite un om în fiecare lună măcar (și bate de două ori în masă) în timp de zece ani o să-i nimicească, n-o să mai fie o răsufleare românească, o melodie, o vorbă, un cîntec, o tradiție, nimic. Mă crezi, sau nu?

Cu toate astea, sînt și oameni care-s de altă părere, sau cel puțin așa spun și lasă să se vadă. „Pacificatorii-s acolo ca să păzească și e datoria lor să oprească pe toată lu-

mea”, consideră aceștia. Mai devreme, în stație, nici nu-i spusese bine unei femei de ce-s aici că a și început: „Ce i-a trebuit să nu oprească? Pe fiul meu de fiecare dată îl opresc cînd trece și nu-i fac nimic, doar îl verifică. Da’ ce le-a trebuit lor să iasă la ora aia, la 7 seara, să facă prostii? (n.r.: crima s-a petrecut în jurul orei 7 dimineata însă, cel mai probabil din vorbă în vorbă, unii săteni au auzit altfel)”. Fără să-și dea seama, femeia vorbește despre faptul că toți care trec podul trebuie să fie verificați de către pacificatori ca fiind ceva firesc, deloc ieșit din comun. „Ce avea așa de rău de ascuns? Și dacă avea, ce? Tot nu-l împușcau, îi trîneau o amendă și gata. L-a prins și pe el ciupit și cel care a tras acum a fugit, iar rușii nu-l mai dau înapoi. De-acum, nu știu ce-a să fie, da’ bine și dreptate sigur n-o să mai fie”, conchide aceasta, înainte să se urce în rutieră.

Ca lupii

Mergem într-o zi încolo și-i gătuim, că aici nu-i de trăit, că aici o să ne găsească morți în casă dacă nu.

Se face tîrziu și ne dăm seama că nu mai sînt mașini înspre **Chișinău**, așa că domnul **Anatol** se oferă să meargă pînă la stradă cu mine și împreună să facem autostopul, pînă oprește o mașină care să mă ia spre capitală. În timp ce mergem pe drumul noroios înspre șoseaua principală, bărbatul îmi mai spune încă o dată: „Dacă ar fi așa cum se spune, Republica Moldova să vrea să intre în Uniunea Europeană fără noi și dincolo, de partea cealaltă să fie separatiști? Noi sîntem ca lupii, cui rămînem?”

După aproape 40 de minute de stat la „trasă” (șoseaua principală), trage pe dreapta o rutieră spre **Chișinău**. La **Vadul lui Vodă**, șoferul oprește, schimbă rece două vorbe cu unul dintre pacificatori și pleacă mai departe.

Singele, cel puțin la suprafață, nu se mai vede.

Ioan STOLERU

Arheologia blues-ului începe-n subteran

La îndemnul Asociației Culturale Artceva, vineri, 20 ianuarie, am făcut o scurtă călătorie prin „arheologia blues-ului”, alături de Mike Godoroja & Blue Spirit. În deschiderea lor au cântat ieșenii de la Vintage Minds și, timp de aproape patru ore, ne-am pierdut pe ritmuri de chitară și mandolină, bas, pian, tobe, banjo și muzicuțe, dar și instrumente mai puțin comune, precum bouzouki, dulcimer sau slide. Timp de aproape patru ore, Underground Pub din Iași a devenit scena cântărilor oamenilor simpli de altă dată, care și-au făcut cîntece din modul de viață.

Cu două chitări, un bass, tobe și muzicuță, tinerii de la **Vintage Minds** urcă hotărâți pe scenă și încep cu „I can't do my homework anymore”. **Goofy**, solista, dansează în pauzele dintre strofe și imediat începe și a doua melodie, „Still wonder” de la **Johnny Lang**. Și, pentru că sîntem la o seară de blues, nu putea să lipsească nici „Sweet home Chicago”. Iar în memoria clasicului **Gary Moore**, grăbind ritmul și înviorînd atmosfera, tinerii cîntă și „Since I met you, baby”. **Muddy Waters** cu „I got my mojo working” și **Susan Tedeshi** cu „Little by little” și recitalul celor de la **Vintage Minds** e gata, lăsîndu-ne să-l așteptăm pe **Godoroja**.

Între timp, domnișoara-n bluză albă cu dungi negre se plimbă printre spectatori, înlocuind sticlele goale de bere cu altele pline. Instrumentiștii **Luca Marius**, **Alex Vi-**

Spiritele albastre s-au încins în Underground

„Ai, ai, ai, ai, ai răbdare, e doar ploaie trecătoare”

șan, **Vali Vătu** și **Sabin Țăranu** urcă și-și iau locurile pe scenă, creînd ambientul potrivit pentru lide-rul trupei, un solo de chitară pe care **Mike** își face apariția, ridicînd mîinile în aer și gesticulînd ca și cum ar cînta la o chitară imaginară. Încep cu o melodie proprie, „E doar ploaie trecătoare”, după care **Godoroja** face o scurtă dar simpatică prezentare a fiecărui membru din **Blue Spirit**, după care povestește puțin despre dulcimerul care va juca rol de *slide* în cîntarea noastră și pe care-l va mînu **Alex Vișan**.

Urmează un cîntec clasic de **Willie Dixon**, dar adaptat cu versuri în română. Din păcate, oricît de bine ar fi cîntat bluesul, versurile își cam pierd farmecul cînd nu-s în limba-n care au fost scrise, rezultatul fiind un fel de refren de la **Iris** („O, Doamne, fă ceva să nu trăiesc degeaba”). „Suzie Q”, o piesă promovată în **America de Creedence Clearwater Revival** și în **Europa** de **Keith Richards**, se face auzită și în **Underground Pub**, în

varianta celor cinci trubaduri români.

Așa cum se jucau **Robert Plant** și **Jimmy Page** în concert, unul cîntînd și celălalt imitîndu-i sunetele la chitară, pe **Mike Godoroja** îl imită, la tobe în cazul nostru, maestrul **Vali Vătu**. „Pentru o trupă de blues nu trebuie să știi mai întîi blues, nu trebuie să știi acorduri, să cînti la chitară, bluesul vine în primul din suflet, apoi vin instrumentele”, recunoaște cîntărețul, după care aduce pe scenă „Bye, bye, love” a lui **George Harrison**, despre care recunoaște că este preferatul lui.

Pe urmele lui Jimi Hendrix

După *medley*-ul în care combină „Alabama Song”, „People are strange”, „Hello, I love you” și „Light my fire” de la **The Doors**, urmează o adevărată surpriză pentru publicul din **Underground**: „Hey Joe” a „omului care făcea sex cu chitara pe scenă”, dar care „a demonstrat că ce face nu e circ, ci

• **Mike Godoroja** își face apariția gesticulînd ca și cum ar cînta la o chitară imaginară

o experiență transcendentă”, **Jimi Hendrix** (n.r.: deși multă lume crede că el este autorul piesei, de fapt aceasta a fost pentru prima oară înregistrată oficial de către **Billy Roberts** în 1962). Însă melodia este cu totul recompusă, lăsînd publicul, pentru vreo opt minute, cu gura căscată. La fel cum a impresionat și solo-ul de tobe al lui **Vali Vătu**, energic și plin de viață.

Și-n cămașa lui Robert Plant

„Cînd ajungeți în seara asta acasă, la soții, amante, secretare, la ce vreți voi, și vă vor spune «Uite, prietenul tău, vecinul, are Rover, tu ce naiba faci?», să le răspundeți acestor soții, amante, secretare: «Ai, ai, ai, ai, ai răbdare, e doar ploaie trecătoare”, și mai cîntă încă o dată cunoscuta melodie a grupului de blues. Plin de viață, **Mike Godoroja** se plimbă pe scenă, mimînd în aer ba cîntatul la chitară, ba, întorcîndu-se cu spatele la public, bătaia la tobe, dar poate încercînd puțin cam mult să-l imite pe **Robert Plant**.

Mike Godoroja și **Blue Spirit** au coborît de pe scena din **Underground Pub** demonstrînd că, indiferent de cît de vechi este un gen de muzică, atîta timp cît este cîntat bine, mereu va prinde.

Ioan STOLERU

Alunecuş pe mare

• anchetatorii l-au găsit vinovat pentru accidentul din Mediterană pe comandantul navei

Pachebotul **Costa Concordia** a plecat vineri, 13 ianuarie, din apropierea **Romei** pentru a face o călătorie de șapte zile în largul **Mării Mediterane**. Însă, în cursul primei seri, vasul „a naufragiat pe un banc de nisip în apropiere de Insula Giglio, la sud de Toscana, avînd la bord 4.231 de persoane” (**Romanialibera.ro**, joi, 19 ianuarie). Pînă în prezent, dintre pasagerii de diferite naționalități, (inclusiv 56 de români), 13 au murit și peste 18 sînt declarați dispăruți, șansele de supraviețuire, după o săptămînă de la accident, fiind minime.

Mărturiile pasagerilor care au fost repatriați de statul italian susțin că la ora locală 20.00, s-a auzit o bubuitură. Clujeanul **Rareș Căliman**, antrenor de fitness pe vas, a văzut cum nava a început să se incline ușor, iar cînd a observat că „apa din piscină a ieșit afară, mi-am dat seama că

ceva grav s-a întîmplat” (**Ezv.ro**, joi, 19 ianuarie) Atunci „pasagerii au început să intre în panică și majoritatea nu aveau veste de salvare. Aveam impresia că sîntem pe Titanic” (**Realitatea.net**, vineri, 20 ianuarie).

Anchetatorii, care au intrat în posesia „cutiilor negre” ale navei de croazieră, l-au găsit vinovat de accidentul din **Mediterană** pe **Francesco Schettino**, comandantul navei, care a întîrziat lansarea alarmei după coliziunea cu stîncile. În timpul audierilor, ofițerul maritim a declarat autorităților că „atunci cînd nava s-a înclinat la 60 – 70 de grade și a dat vesta de salvare unui pasager, a fost împins și «a alunecat» într-o barcă de salvare. Numai că, în șalupa cu pricina mai «alunecaseră» și secundul grec, Dimitri Christidis și al treilea ofițer, Silvia Coronica” (**Roma-**

nialibera.ro, joi, 19 ianuarie). Ulterior, acesta a fost acuzat de omucidere din culpă, naufragiu și abandon al navei, fiind arestat la domiciliu. Între timp, deoarece 2.380 de tone de carburant riscă să se scurgă în mare, **Guvernul** italian a decretat starea de catastrofă ecologică în apropiere de **Insula Giglio**, securizarea zonei urmînd să devină prioritate pentru instituțiile statului.

În 1912 ospătarul italian **Giovanni Capuano** visa să se mute în **Statele Unite**, iar ca să-și îndeplinească dorința, în aprilie s-a îmbarcat pe **Titanic** ca angajat. Aceasta este ultima amintire a rudelor sale rămase acasă. 100 de ani mai tîrziu, nepoata sa, **Valentina Capuano**, s-a numărat printre cei 4170 de pasageri care au fost salvați de la bordul navei de croazieră **Costa Concordia**. „«Este ca și cum s-ar repeta istoria, a fost groaznic, sînt într-adevăr șocată», a declarat tîna” (**Mediafax.ro**, marți, 17 ianuarie).

Iulia CIUHU

LENTILA DE CONTACT A LUMII

Butonul de ridicol

• **Brancu** a reușit să amintească de perioada anterioară revoluției prin cultul personalității

Dacă telecomanda ar fi întrebuințată la adevărata ei valoare, cu siguranță ar fi cea mai eficientă armă albă a unei națiuni. De ceva vreme, **Antena 2** rezervă în fiecare seară de la ora 21.00 un spațiu de difuzare suficient de amplu pentru bîrfe cu și despre vedete. În timp ce alții își strigă ofurile referitoare la partide politice și putere prin pietele orașelor, **Cristi Brancu** își mai aduce cîte un coleg de bancuri cu care face ca cele două ore de emisie să treacă mai ușor.

Într-una dintre cele mai recente emisiuni, situația protestelor din **Piața Universității** a fost tratată asemenea unui foc stîns cu vin și oțet, subtil condimentată de cîteva bancuri cu influențe revoluționare din '89, alături de **Ovidiu Cunce**, pe care nici o escapadă la emisiuni televizate nu îl prinde serios. Cu cîte un chicot sau un rîs isteric, concluzia împărtășită de cei doi a fost „Românul răbdă, răbdă, e molcom, tace, dar și cînd l-ai călcat pe bătătură, uite ce se întîmplă”. Și dacă tot mai funcționează vorba lui **Caragiale**, „Dă-i cu vin, dă-i cu bere”, frînturi din revoluția de acum două decenii s-au îmbinat cu buna dispoziție și alte inserții mai mult sau mai puțin amuzante, marca **Brancu**.

Punctul culminat l-a reprezentat desprinderea de sub masă și al unui zîmbet complice aruncat de către moderator. **Brancu** a reușit să amintească de perioada anterioară revoluției prin cultul personalității sau nevoia de a sărbători cîteva ani de căsnicie împreună cu **Oana Turcu** în acordurile unui „La mulți ani” cîntat cu voiciune de *band*-ul emisiunii. Ca idee, momentul ar fi putut să încînte telespectatorii dacă pe ecranul din spate nu ar fi rulat, la interval de cîteva secunde, poze cu cei doi, proaspăt extrase din arhiva personală, departe de a prezenta interes general.

Înțelegem perfect și sîntem în asentiment cu perechea **Turcu – Brancu**, însă e de ajuns că îi vedem împreună „confidențial” și „agenți vip”, dînd deja semne de monopolizare a **Antenei 2**. Am putea spune simplu că televiziunea nu e a lor și nici a noastră, ci e a urmașilor, urmașilor noștri și trebuie tratată ca atare.

Mădălina OLARIU

Nici n-a trecut luna ianuarie și trei accidente au făcut deja înconjurul globului pe mare, pe uscat și în aer. Deși primele dintre acestea nu au făcut nici o victimă, iar coliziunea dintre cele două marfăre de pe teritoriul statului american **Indiana** și ciocnirea celor două avioane de vînătoare de pe teritoriul **Siriei**, nu au declanșat starea de urgență națională în cele două state, ultimul dintre ele a instalat groaza pe coasta de vest a **Italiei**.

Între oameni și molotoave

Revoluția „de azi pe mâine”

● atunci, oamenii își căutau și aclamau liderii. Acum, refuză orice încercare de personalizare ● mesajul important acesta rămîne: nu vrem stat minimal, vrem stat responsabil, preocupat de echilibru social, de egalitate de șanse

Protestele din Piața Universității au arătat că românul a găsit, în sfîrșit, curajul să iasă în stradă și să spună celor deranjează. Din păcate, au mai demonstrat și că românul nu prea știe cu ce se mînîncă sistemul în care trăiește și cum să-și formuleze nemulțumirile în concordanță cu acesta. Partea bună e că s-a

creat un precedent. Că, după 20 de ani, s-a „spart gheața” și, cel mai probabil, de-acum se va ieși în stradă mai des. Partea proastă e că protestele astea vor avea rezultatul firesc dorit de cei care, din umbră, au contribuit la plămuirea lor. Răsturnarea puterii către, evident, opoziție. Sondajele deja arată asta.

Vlad ODOBESCU

Niște români strigă „Libertate!”

● tinerii aceia care și-au tras gluga și fularul pe față sînt niște victime ale societății

De la fereastra bucătăriei mele se văd cîteva acoperișuri cu tablă ruginită, hormuri vechi pitite după blocurile **Bucureștiului**, nu mare lucru. În miez de noapte, gustul țigării e mai înțepător, iar cîinii sînt mai gălăgioși. La trei stații de tramvai de aici, niște tineri dau foc unor tonete, sparg vitrine, aruncă spre jandarmi cu pietre din pavajul **Lipscanilor**. Televiziunile strigă că uite unde a ajuns disperarea oamenilor, revoluționarul moșier **Mircea Dinescu** e de părere că trebuia să se întîmple, așa a fost și-n 1989, e bucurios. Cadrele sînt strînse, vocile tre-

mură, momentul e prea fierbinte ca producătorii știrilor să-și dea seama dacă jandarmii au fost prea blînzi sau au acționat prea în forță, n-a venit încă o directivă clară. Așa că dau amîndouă variantele, de-a valma: ce mai contează, oricum e vina lor, a brutelor în uniformă. Tinerii aceia care și-au tras gluga și fularul pe față sînt niște victime ale societății; să arunce cîte pietre vor, să ardă tot, așa se rezolvă toate. Eroi în devenire, eroi de *breaking news*.

Dar nu asta mă neliniștește. A fost ceva mult mai crunt, cîteva sila-

be îmi apasă și acum pe creier: „Li-ber-ta-te!”. Cuvîntul acesta flutură printre steaguri găurite în **Piața Universității**, oamenii strînși acolo chiar cred că fac revoluție. După 22 de ani, românii sînt din nou emoționați, vor să cadă dictatura. Vorbesc de pe pereți, cu vorbe luate de la televizor, dar pun suflet în acea „Li-ber-ta-te!”.

În anii trecuți, îmi plăcea să caut evoluția **României** în tot ce mă înconjoară: vedeam maidane pe care se ridicau clădiri de birouri, oameni care învățau să zică „mulțumesc” și „vă rog”, apăreau taximetriști cu bun simț, le inventariam pe toate. Libertatea era pentru mine un lucru de la sine înțeles – baza tuturor transformărilor pe care le vedeam în jur.

În seara asta, niște români strigă „Libertate!”. Vor înjura ce vor înjura, vor huidui, apoi se vor întoarce acasă, vor deschide televizorul și vor adormi cu gîndul că sînt asupriți. Fiecare în cușca sa confortabilă, construită cu propriile mîini.

„Noi de-aicea nu plecăm!”

Mircea KIVU

Piața Universității, 1990 – 2012. Cîteva asemănări și deosebiri

● atunci, scutierii au apărut abia la final (ceea ce a declanșat violențele) ● acum sînt prezenți tot timpul, ca și violențele

□ Și atunci, și acum, cei din **Piață** se delimitează de partide. Atunci exista o simpatie nedisimulată pentru „partidele istorice”.

□ Atunci, în afară de **București**, se demonstra în foarte puține alte orașe. Acum sînt manifestații în zeci de alte orașe, uneori cu mai mulți manifestanți decît în **București**.

□ Atunci, oamenii își căutau și aclamau liderii. Acum, refuză orice încercare de personalizare.

În 1990, Piața era dominată de tineri

□ Și atunci, și acum, analiștii constatau că manifestații sînt manipulați de forțe obscure.

□ Și atunci, și acum, pancartele din piață erau de o creativitate debordantă (în contrast cu reclamele de la TV).

□ Atunci, scutierii au apărut abia la final (ceea ce a declanșat violențele). Acum sînt prezenți tot timpul, ca și violențele.

□ Și atunci, și acum, se cerea demisia Președintelui. După 1990, **Iliescu** a rămas la **Cotroceni** încă șase ani.

□ Și atunci, și acum, în **Piață** sînt mulți oameni în interes de serviciu.

□ Și atunci, și acum, manifestații erau avertizate asupra pericolului confiscării manifestației.

□ Atunci, balconul era deschis. În **Piață** răsunau cîntece mobiliza-toare. Acum domină sunetul vuvu-zelelor.

□ Atunci exista un mesaj dominant: „Jos comunismul!”. Acum există o competiție între manifestații pentru afișarea unor revendicări cît mai insolite.

□ În 1990, **Piața** era dominată de tineri. Acum sînt două categorii dominante: tinerii și vîrstnicii. Vîrsta de mijloc e subreprezentată.

□ Atunci exista o singură televiziune, care încerca să pună batista pe țambal. Acum există nenumărate televiziuni, dar tot nu se înțelege mare lucru.

□ Și atunci, și acum, se invoca încălcarea de către manifestații a dreptului șoferilor la liberă circulație.

□ Și atunci, și acum, o anumită parte a presei identifica printre manifestații peneliști, drogați, interlopi etc. Acum nu au fost (încă) identificați legionarii.

□ Și atunci, și acum, opoziția era înfierată pentru că acționează iresponsabil, împotriva interesului național.

□ Atunci era vară. Acum e iarnă. Oamenii rămîn în stradă (dovadă că „iarna nu-i ca vară” e o vorbă proastă).

□ Și atunci, și acum, m-am simțit în **Piață** ca fiind între „ai mei”.

Costi ROGOZANU

Cel mai important mesaj

● poate una dintre cele mai eficiente soluții într-o lume normală ar fi fost o grevă generală

Protestatarii din **Piața Universității** au o problemă. Nu sînt ascultați. Toată lumea pretinde că-i ia în serios. Puterea repetă isteric cuvîntul „dialog”, deși e evident că nu e în stare să practice sportul ăsta. Dar esențialul se uită. Se uită că atunci cînd **Arafat** a fost susținut din stradă, cuvîntul de ordine a fost stop privatizării sănătății. Se uită că majoritatea mesajelor converg către dorința de a pune la punct o societate mult mai echitabilă. **România** de azi e una a privilegiilor, a monopolului în

business, este un caz clasic de capitalism dereglementat.

Tot ce a înțeles din asta unul din liderii opoziției, **Crin Antonescu**, a fost exprimat într-o sintagmă obosită: „Traian Băsescu este ultimul președinte comunist”. Asta e, cînd nu pricepi, te întorci la vechi sloganuri. Că ninge, că plouă, unii strigă veșnic jos comunismul, jos securiștii. Cînd problema noastră e sensibil diferită. Groapa bogați – săraci se tot adîncește. Pătura de jos plătește criza acceptînd de voie de nevoie să-i fie privatizate drepturile. Însăși situațiile în care cetățeanul de azi poate protesta s-au redus dramatic.

Poate una dintre cele mai eficiente soluții într-o lume normală ar fi fost o grevă generală. Dar cum să faci grevă generală cînd cea mai mare frică

a românilor (măsurată de **IRES**) rămîne frica de a-ți pierde slujba. Și cum să faci grevă generală cînd majoritatea angajaților stau într-o zonă gri, un soi de zilieri pe vecie. Cartea de muncă a ajuns un lux.

Însă mesajul important acesta rămîne: nu vrem stat minimal, vrem stat responsabil, preocupat de echilibru social, de egalitate de șanse, de redistribuirea echitabilă a veniturilor. În ultimii trei ani, **Traian Băsescu** s-a revendicat exclusiv de la politici de austeritate europene. A repetat mecanic necesitatea tăierilor și a îmbrobodit toată afacerea într-un discurs al urii împotriva săracilor-care-nu-muncesc. A făcut asta concentrînd toată povara asupra păturii vulnerabile.

O ipoteză care bînuie acum e aceea că **Piața Universității** va da celebra **Alba ca Zăpada**, celebra mișcare anunțată de fostul consilier prezidențial, **Sebastian Lăzăroiu**. Îmi pare o intoxicație de trei lei. Am fost zi de zi acolo și știu că de acolo e imposibil să iasă vreo mișcare articulată politic, vreun lider. De acolo ar trebui să iasă mesajul de care vorbeam mai sus. Și atît. Restul nu e decît încercare de confiscare. Mesajul e mai important decît „mediul”. Opoziția care stă să vină la putere sau învață ceva, sau va cîștiga nemeritat niște alegeri.

Că ninge, că plouă, unii strigă veșnic „jos comunismul”, jos securiștii. Cînd problema noastră e sensibil diferită.

Vlad ODOBESCU este senior editor la revista „Opinia veche”

Lina VDOVÎ este redactor la postul de televiziune TVR

George GURESCU este redactor la postul de televiziune TVR

Andreea ARCHIP este reporter la postul de televiziune TVR

Jurnalul unui oarecare

Lumea, așa cum n-a fost

- la începutul anilor '70, epoca hippie lăsa moștenire lumii gândirea eco

Erau vremuri în care omenirea încă promitea mult: se inventaseră multe chestii folositoare, precum și cinematograful sau fotografia. Prinși în vîltoarea evoluției, cetățenii lumii aveau tot dreptul să speră că nu vor ajunge să se uite seară de seară la **Mircea Badea** și la **X Factor**, dar uite că n-a fost să fie. E interesant să răsfoim puțin predicțiile uitate prin sertarele secolului trecut.

În decembrie 1900, **John Elfreth Watkins Jr.** stringea în revista „The Ladies Journal” 29 de predicții pentru următoarea sută de ani. Pe lângă mîncarea de tip fast-food și telefonია mobilă, **Watkins** anunța dispariția insectelor care-i fac omului viața amară. Dar și a cailor, care începuseră deja să fie înlocuiți de mașini. „Nu vor mai fi țîntari sau muște. Perdelele pentru insecte nu vor mai fi necesare, căci toate insectele dăunătoare vor fi exterminate. (...) Eliminarea cailor și a grajdurilor va reduce numărul muștelor”, susținea el.

În același articol se vorbea despre o reformă a alfabetului: „Nu vor mai exista literele C, X și Q în alfabet. Vor fi abandonate, fiindcă nu vor mai avea întrebuințare”. Anunța totodată introducerea unui sistem automat care să-i aducă omului acasă toate cele trebuincioase: „Maga-zinele vor livra clienților marfa cumpărată prin intermediul unor tuburi. Aceste tuburi vor înlocui cărucioarele de cumpărături și totodată vor ajuta la transmiterea scrisorilor pe distanțe considerabile, poate pe sute de kilometri”. Mai întii, spunea **Watkins**, tuburi aveau să unească locuințele celor înstăriți, apoi se vor extinde. La acea vreme, nu prinsese contur „isteria cumpărăturilor”.

La începutul anilor '70, epoca hippie lăsa moștenire lumii gândirea eco. Pentru a-i responsabiliza pe oameni, ecologistii apelau – ca și acum – la imagini apocaliptice. Așa se face că în ianuarie 1970, revista „Life” își avertiza cititorii că „în zece ani, locuitorii orașelor vor purta măști de gaze pentru a supraviețui aerului poluat. Pînă în 1985, poluarea va reduce la jumătate lumina solară care ajunge la Pămînt”.

La polul opus, fenomene care începeau să-și arate colții erau aruncate printre fleacuri. „Acest virus e ca o pisicuță”, spunea în 1988 dr. **Peter Duesberg**, profesor de biologie moleculară la **Universitatea Berkeley**, cu referire la **HIV**. Președintele **IBM**, **Thomas Watson**, susținea în 1943 că „există o piață mondială pentru cinci computere”. În 1916, **Charlie Chaplin** apăruse deja în filme, dar afirma că „cinematograful este fad, e dramaturgie la conservă. Publicul vrea să vadă oameni în carne și oase, pe scenă”. S-a întîmplat să avem ceva mai mult de cinci computere. Le-am folosit – cine-ar fi crezut? – pentru a vedea cît mai puțini oameni în carne și oase.

Vlad ODOBESCU

România pruncilor nenăscuți

- „Pe vreme mea nu se găseau prezervative, așa cum aveți voi acum, cu arome și diverse forme”

Nu știa ce urma să i se întîmple, prin ce va trece. În definitiv, nici nu-i păsa. Tot ce conta în momentul acela era frica. Frica de necunoscut, de **Procuratură**, de închisoare. De fapt, nici nu se știa foarte bine cum erau pedepsite femeile care încercau să își provoace avort.

Îi era ciudă, o ciudă imensă, pentru că folosise ovulele alea dureroase pe care le introduceai înainte de contactul sexual și usturau ca dracu' de nu mai simțea nici un fel de plăcere. Mai existau și așa-numitele filme chinezești, niște bucățele de hârtie subțire și moale, dar și ele s-au dovedit a fi ineficiente.

O viață încăpăfînată

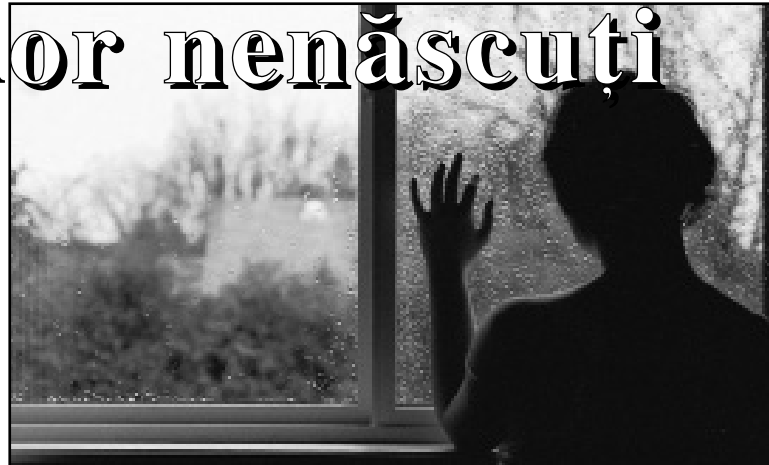
Daniela Draghici era studentă în anul I la **Facultatea de Limbi Germanice, Universitatea București**, atunci cînd i-a întîrziat pentru prima dată ciclul și a înțeles că a rămas însărcinată. „Pe vreme mea nu se găseau prezervative, așa cum aveți voi acum, cu

arome și diverse forme”. După decretul prezidențial cu numărul 770 din 1966, viața femeilor din **România** s-a transformat într-un chin.

Tot jazzul din lume, pe care îl asculta pe ascuns, și întreaga ei pasiune pentru cultura americană nu puteau să îi ofere o alternativă. Noroc de părinții prietenului ei. Aceștia aveau o cunoștință, o femeie cu bunătate de măicuță care cunoștea, la rîndul ei – pentru că exista un soi de rețea ascunsă – o asistentă medicală. Timp de o săptămînă, asistentă medicală i-a făcut **Danielei** injecții intramusculare care ar fi trebuit să provoace un avort spontan.

Grețurile însă au continuat nestîngerit. Ca să vomite mai ușor, **Daniela** mîncă în fiecare dimineață numai cîte o portocală. Apoi, auzise ea ca dacă faci băi fierbinți sau cari piese de mobilier prin casă, există șansa de a scăpa de copil. După ce le-a încercat pe toate, **Daniela** a ajuns pe canapeaua roasă a unei bătrâne.

„A fost un drum lung, cred că femeia stătea undeva la ieșirea din București, pentru că am străbătut tot orașul”. Iar casa era una bătrînească, cu un singur nivel și cu brațe de viță-de-vie răsfrîndu-se pe pereți. Înăuntrul ei, la lumina unei lumînări, cu instrumente

După 1960, viața femeilor s-a transformat într-un chin

fierte pe o sobă, cu o cîrpă ținută între dinți, într-o liniște deplină, bătrîna a scrijelit uterul **Danielei**.

Moartea cea de taină

Chiar de a doua zi, tînăra – astăzi o femeie de vîrsta a treia, tunsă scurt, angajată la **Fundația IREX** – a înțeles că totul fusese în zadar. Și nu înțelegea, nu putea să conceapă cum de tentativa de avort eșuase. „Noroc de acea colegă a părinților iubitului meu. Tot ea m-a dus la un medic care stătea în cartierul Tei”.

Apartamentul cu geamurile de la bucătărie blindate și mobilierul clasic, tern, specific vremurilor, i-a dat mai multă încredere. Avortul a fost finalizat pe masa de bucătărie, în urma unei anestezii locale, cu chiureta fiartă într-un vas de aluminiu pe aragaz. Totul s-a desfășurat în aceeași liniște, cu o durere mai puțin ascuțită. Doctorul, un bărbat de vîrsta a treia, nu i-a pus nici o întrebare. Datele esențiale îi fuseseră aduse la cunoștință și nu-l interesa nimic mai mult.

Bucureștean fără cauză

O lume cît o dubă

- „Doamne, dacă așa e aici, cum o fi mai departe?”

Îți intră în sînge ca o boală grea. E suficient o doză și dacă n-aș fi simțit pe pielea mea, n-aș fi crezut că te poate prinde într-afit. De cum mă întorc în țară, după o călătorie de o zi sau o săptămînă, nu știu cum să fac să plec din nou. Nu pentru totdeauna, deși recunosc că mi-a trecut prin minte. Pentru cîteva zile. Și cînd toți ceilalți savurează fiecare cuvîntel a lui **Gâdea**, eu pierd ore întregi la **Travel and Living**.

Mama a ieșit prima dată din țară în 1987. Știu povestea pe de rost, a fost în **Maroc**, cu o escală la **Lisabona**. Și cînd a intrat într-una dintre toaletele din aeroportul capitalei **Portugaliei** și-a spus că într-o revelație: „Doamne, dacă așa e aici, cum o fi mai departe?” Și s-a întors într-o țară gri, prinsă într-o iarnă veșnică.

Îi era frică să vorbească mai tare, bancurile despre Tovarăș erau spuse doar în cercuri restrînse pentru că puteau deveni lesne motiv de șantaj. După 1989 toată lumea a putut spune orice. Dar au trecut aproape alți 20

Nu ajunsese la închisoare, taina ce se pecetluse între pereții încăperii a rămas acolo. După doi ani, **Daniela** l-a vizitat din nou și abia apoi s-a decis să îi păstreze pe cei doi băieți pe care îi are astăzi. Soțul ei, iubitul de la vremea respectivă, s-a stins, între timp, iar **Daniela** locuiește cu unul din copii.

După 1992, **Daniela Draghici** a început să promoveze prevenția în sănătatea reproducerii, ca membră a board-ului **Societății de Educație Contraceptivă și Sexuală (SECS)**. Împreună cu **Centrul pentru Dezvoltare și Activități Populaționale** a introdus primele servicii model de planificare familială în **România**, iar experiența femeilor care n-au putut crește copiii regimului comunist a fost adunată în monografia „Voci ale femeilor din România”. Conform datelor oferite de **SECS**, între 1966 și 1989, peste 10.000 de asemenea voci s-au stins.

Lina VDOVÎ

Hai hui la kilometrul zero

De cînd Cațavencu s-a făcut Kamikaze

- rîzi cînd auzi „Băsescu n-a venit în piață pentru că e interzis alcoolul”

Am citit-o într-o vacanță de vară, pe la un unchi de al meu, țin minte c-am ris atunci mai ceva decît la serialul **Benny Hill** (era la televizor în același timp), deși nu înțelegeam toate glumele sau nu cunoșteam toate numele la care jurnaliștii făceau referire. La 16 ani puneam mîna pe primul număr din „Academia Cațavencu”, iar de atunci l-am urmărit – la început sporadic, la facultate mai mult obligatoriu – pînă și la **Eforie Nord**. Trebuia să merg 20 de minute, pînă la un anume chiosc de ziare, ca să pot lua ultima ediție. Dar merita de fiecare dată.

Acum nu mai cumpăr decît un singur ziar (și nu pentru că online-ul e gratuit), iar „Academia Cațavencu” de acum cîțiva ani nu mai există. S-a rupt în două, pentru ca bucata veterană să aibă parte de încă o schismă. Dar, parcă numai numele revistei și patronii s-au schimbat. În rest, scriu la fel, practică aceeași satiră, folosesc același concept cînd vine vorba de poza din deschidere, iar, mai nou, s-au specializat cu toții în scrierea de știri false.

Or fi ele numite pamflete, provoacă un amuzament, dar numai pe moment. Rîzi cînd auzi „Băsescu n-a venit în piață pentru că e interzis alcoolul” (**Cațavencii**) sau „Crin An-

tonescu: Vremea urîtă din țară este, de fapt, o diversivune a lui Traian Băsescu” („Academia Cațavencu”), dar investigațiile, reportajele s-au amestecat în această avalanșă de umor de scurtă durată.

Odată cu protestele din **Piața Universității**, am avut parte de „live-text” scris din capul ziaristilor, au fost declarații închipuite (doar pe alocuri comice) de la **Gheorghe Zamfir**, opinii care ne chemau la proteste, altele care ne ni-l scoteau pe **Ceaușescu** din cimitir și trucaje cu pancartele protestatarilor. Sînt simpatice, dar nu sînt „bulele demnitarului” de altădată și nici „vorbe care ne doare”, iar to-purile cu „cel mai prost român” nu mai au nici o legătură cu „Academia Cațavencu”. În plus, acest curent de știri „pe bune” fost preluat după succesul pe care l-au avut cîteva site-uri din țară, care au reușit chiar să pască lească presa franceză. Însă e prea mult, ne ajungeau acele birfe „cu parfum de credibilitate” sau „pentru care nu băgăm mîna în foc”, de pe pagina doi, acum ele ocupă prea mult din ziar.

Anchete găsești și acum, însă substanța s-a diluat, deschiderile de primă pagină dau uneori senzația de glumă de budoar și nu satiră politică, iar acești trei frați pătați cu greu păstrează izul vechii Academii. În plus, unde-i balul de altădată? Acum avem, în schimb, un săptămînal (sau trei) de moravuri ușoare.

George GURESCU

SENIORI
EDITORI:

opiniaveche

Andreea ARCHIP,
Dana BALAN – BĂLU,
Oana BALAN,
Alina BĂISAN,
Andrei CIURCANU,
Florentina CIUVERCA,
Anastasia CONDRUC

Ionuț FANTAZIU,
George GURESCU,
Diana IABRAȘU,
Liviu IOLU,
Roxana LUPU,
Nicoleta NASTASE,
Vlad ODOBESCU,

Diana ROTARU,
Ionela SĂVESCU,
Paula ȘCÎNTEIANU,
Andrei UDIȘTEANU,
Lina VDOVÎ

Andreea ARCHIP

Dintr-o mie de CD-uri

Imnurile focurilor de tabără

● pe album se regăsesc acordurile cu care tinerii s-au adunat în jurul focurilor de tabără

Ar putea trece 2000 de ani și tot nu ar fi uitate primele concerte susținute de cei trei folkști de la **Pasărea Colibri** care au marcat copilăria sau tinerețea generației '80. Nu s-au risipit acei ani, cum nici ei nu și-au strâns chitățile după moartea lui **Florian Pittiș**. Trupa a continuat să țină șirul și a ajuns la aniversarea de 19 ani pe care i-a adunat într-un album al amintirilor. „19 ani” reunește povești, care au fost spuse în trecut, cu piesele pe care au apărut atunci. Albumul lansat de **Mircea Vintilă** și **Mircea Bănicu** reimprimă în mintea fanilor versurile și acordurile cu care tinerii s-au adunat în jurul focurilor de tabără. Devenite deja imnuri, melodiile mențin același ritm puternic și mesajele te fac să crezi că versurile prind viață.

Nu ar mai exista folk românesc fără ritmul alert al melodiei „Un om pe niște scări”, urmat de calmul redat de primele versuri ale piesei „Înțelegere”. Încă fredonată la cîntările tinerilor, „Ploaia care va veni” este ca un manifest adresat care nu încetează să fie actual, indiferent de generațiile care îl ascultă. Devenită deja celebră fraza, „The answer, my friend, is blowing in the wind,” deschide cu un aer superior piesa „Vinare de vînt”, care pare să fie un șir de întrebări strînse sub

Pasărea Colibri – „19 ani”, 2011

același răspuns.

Influențele haiducești se combină cu declarațiile de iubire perfect inserate în „Dacă ai ghici”, melodie aproape șoptită, în care versurile se contopesc cu murmurul chitării de pe fundal. Ultima melodie, „Cîntecul bufonului”, reușește să adune în cele două minute întreaga veselie specifică celor care au demonstrat că muzica bună se poate naște din chitară și voce.

După albumul de aniversare a 10 ani de existență, „19 ani” vine cu o pleacăciune către fani și cu un zgomot surd al corzilor încinse de melodiile optzeciste.

Mădălina OLARIU

„Discul reprezintă o selecție de piese din repertoriul trupei în formula care-l include și pe **Florian Pittiș**.”
www.life.hotnews.ro

De dragul diversității, citește o carte

Lecția de donat suflete

● acolo avea să fie singurul loc ferit de furia și dezgustul oamenilor

Într-o carte a abordărilor morale, personajul principal, **Kathy H.**, poartă cititorul în trecutul ei fără regrete, dar cu nostalgia omului care trăiește ultimele clipe, deși volumul nu sugerează în nici un loc sfârșitul. Are 31 de ani și-și povestește viața ca într-un *flash* de dinaintea ultimelor momente. Își numește copilăria specială și își prezintă prietenii, pe **Ruth** și **Tommy**, care acum și-au încheiat misiunea pentru care fuseseră creați.

Kathy din „Să nu mă părăsești” a avut mult noroc, iar după ce au plecat de la **Hailsham**, școala specială de care o leagă primele amintiri și, mai apoi, de la căbănuțe, a ajuns îngrijitoare, cu toată răbdarea și empatia necesare unei astfel de posturi. Martoră la sfârșitul singurilor doi prieteni ai ei, conturează o lume a tragediei prezentate fără pic de dramatism, mînată de conștiința finalului. Gradual, odată cu cititorul, **Kathy** realizează că unica rațiune a existenței lor este de fapt aceea de a ajunge, într-un sfîrșit, donatori de organe. Acolo, departe de civilizație și de lumea plină de prejudecăți, unde toți copiii erau, ca ea, clone, avea să fie singurul loc ferit de furia și dezgustul oamenilor față de astfel de creaturi.

Între nimicurile menite să le

Editura Polirom
324 de pagini, 2011
16.95 lei

înfrumusețeze scurta viață, pe care le-a găsit la solduri, acele tîrguri de vechituri aduse din lumea exterioară, **Kathy** are și astăzi casetă la **Judy Bridgewater**. O mai ascultă uneori, în mașină, în timpul călătoriilor dintre centrele de recuperare, unde este încă îngrijitoare. Iar pe melodia care dă numele cărții, „Never let me go” (n.r.: Să nu mă părăsești), își amintește că a văzut-o singura dată pe **Madame**, directoarea școlii **Haisham**, cu ochii în lacrimi.

Romanul „Să nu mă părăsești” se conturează cu un început care nu pare a prevesti avalanșa de tragedii care-i urmează, ca un loc în care arta și creativitatea sînt singurele semne că nefericirii protagoniști sînt purtători de suflet și funcționează guvernări de aceeași principii ale omenirii, cu excepția unei pasivități în fața morții.

Livia RUSU

Evenimentul săptămînii

CONCERT

Vineri, 27 ianuarie, de la ora 21.00, în **Underground Pub**, **Trupa Veche** își lansează single-ul „E noapte...”.

Prețul unui bilet achiziționat din timp este de 15 lei, iar în seara concertului acesta va fi 20 de lei.

Scor la pauză

Și televiziunile votează

● fotbalul nu mai face de mult timp rating

Ei erau cei care mergeau în toate colțurile lumii și tot îi auzeam în cutia de la capătul patului, la început mare cît un dulap. Și astăzi ni-i amintim cu drag pe crainicii meciurilor de fotbal. Dintre cei care urlau din difuzoare săptămîină de săptămîină, la „Fotbal minut cu minut”, oameni ca **Ilie Dobre** încă mai stîrnesc nostalgii justificate.

În urma lor a venit, timid, televiziunea, după revoluție, cu meciurile echipei naționale de fotbal. Conjunctura socială a fost și una care a favorizat admirația față de sportul mingii rotunde, dar asta este altă discuție. Ideea este că în ultimii 22 de ani, odată la patru ani, pe **TVR** apăreau **Dobrin**, **Iordănescu**, **Lucescu**, **Hagi**, **Rednic**, **Pîturcă** și, mai nou, **Mutu** și **Chișu**, la **Campionatele Mondiale de Fotbal**. Îi puteam vedea pe toți și în direct dar și în înregistrări din anii '70 înapoi, tot cu turneele mondiale pentru că doar aici se filma.

Astăzi, **Televiziunea Română** trece printr-un proces de restructurare financiară. Cei din **Consiliul Administrativ** au luat decizia de a nu participa la licitația pentru drepturile de a transmite meciurile. Și nu de anul viitor sau peste doi ani. **Cupa Mondială din Brazilia** din 2014 va fi ultima pînă în 2022 pe care o va putea vedea toată lumea. Să fim pentru un moment sinceri. Încă mai sînt sute de oameni care prind **TVR** prin influență cu furculița, în zone în care monopolul marilor magnati ai companiilor de cablu încă nu a ajuns. Și nu pretindem că sîntem în măsură să judecăm decizia televiziunii. Fotbalul, din păcate, nu mai face de mult timp rating iar acesta este un vot de încredere. Unul negativ. Nici **TVR**-ul și nici suporterii nu mai cred în echipa națională. Întotdeauna ne-am uitat cu amărăciune la meciurile de la marile competiții, de la care, pe vremea lui **Hagi**, nu lipseam. Dar asta era în '94. Astăzi, ne-am saturat să trăim din amintiri.

Cătălin HOPULELE

Stop cadru

Cînd **Charles Perrault** a creat personajul francez „Motanul încălțat”, un poznaș în ciubote care tot ce își dorea era să își ajute stăpînul, nu avea cum să prevadă că acesta va deveni un adevărat erou spaniol. Petrecîndu-se tot în universul basmelor și fabulelor pe care seria „Shrek” l-a creat, filmul „Puss in Boots” este povestea de origine a

Tîlhar în cizme de blană

● „Motanul încălțat” este un erou exilat care duce o viață de furturi și vînători de comori

eroului portocaliu și blănos, înainte să-i cunoască pe protagoniștii din „Shrek 2”.

„Motanul încălțat” (voce **Antonio Banderas**) este exilat din orașul său, ducînd o viață de furturi și vînători de comori. Acesta este însetat să găsească boabele magice de fasole, a căror legendă promite mare averi celor care le dețin. Aflînd că boabele se află în mîinile duoului de criminali periculoși, **Jack** și **Jill**, motanul eșuează în prima încercare de a le fura din cauza unui alt tîlhar o pisică, numită **Kitty Softpaws** (voce **Salma Hayek**).

Aceasta îl reunește cu un vechi

prieten din copilărie, **Humpty Dumpty** (voce **Zach Galifianakis**) de care este legat atît prin aceleași aspirații, cît și printr-o altercație care i-a adus statutul de proscris. Ajungînd la un pact comun, cei trei decid să lucreze împreună, fiecare folosindu-și talentele în folosul echipei în misiunea de recuperare a semînelor fermecate. Restul peliculei decurge prin scene de acțiune completate de efecte animate bine realizate.

Suprinzător, studiourile **Dreamworks** au reușit să exploreze originea personajului într-un mod foarte accesibil oricui.

„Puss in boots” este comerciali-

zat drept un film pentru copii, dar întreaga familie poate privi pelicula, deoarece multe dintre glumele originale englezești sînt cu duble semnificații, copilărești, dar și mature. Replicile pisoiului sînt suficient de atrăgătoare, cît să nu plictisească publicul de pe scaune.

Succesul filmului este însă datorat promovării intense care i-a fost făcută. La **Festivalul de la Cannes**, **Antonio Banderas** poza lîngă o pereche imensă de cizme. Ca și în cazul motanului blănos, îi erau mult prea mari.

Paul ANDRICI

„Puss in Boots”, 2011
Gen: Animație, Aventură
Regia: Chris Miller

● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ●

BERBEC: Strîngi din greu bani ca să-ți cumperi laptop nou, așa că ai trecut la dietă: apă de la robinet în loc de bere și bere în loc de mîncare.

TAUR: Azi noapte ai visat că ai găsit 100 de lei pe jos. Din păcate pentru tine, abia după ce te-ai aplecat și-ai dat seama că, în vis, erai la închisoare.

GEMENI: Ai pus ochii pe o geacă de 400 de lei. Cum să-ți spunem noi. Cînd stai în cîmin de 100 de lei și tragi cărți la xerox, geaca poate să mai aștepte.

RAC: Ai călcat în ceva moale și cald în zăpadă și acum stai geană pe telefon, poate, poate te sună mama să-ți spună că și-a pus mai mulți bani luna asta.

LEU: Ai învățat atît de bine că vrei să dai toate examenele într-o singură zi. Pentru că, fie că le iei sau le pici pe toate, la fel de mult ai de gînd să bei apoi.

FECIOARĂ: Vrei să te lași de facultatea asta și să te înscrii la altceva. Nu de altceva, dar aici deja nu te mai suportă nici un profesor, nu prea mai ai speranțe.

BALANTĂ: Vrei să te duci la sală. În ideea că mergi pînă la sală, bei două, trei beri la cutie în față și te întorci la cîmin. Cine-o să știe?

SCORPION: Nu-ți doarești decît să treci de sesiunea asta, să te duci acasă, să mînci, să bei și să te plîngi de cît de greu e la facultate.

SĂGETĂTOR: Ai făcut atît de multe teme și proiecte semestrul ăsta că ai uitat care-i diferența între **Arial** și **Times New Roman**.

CAPRICORN: Vrei să te bucuri de aniversarea de un an de zile împreună cu prietena ta într-un cadru feeric. Ai închis ușa la cameră și-ai lăsat geamul deschis.

VĂRSĂTOR: Vrei să bați pe cineva. Cum drumul tău zilnic e pe lîngă boschetari și aurolici după care n-o să plîngă nimeni, nu-i prea greu să alegi o țintă.

PEȘTI: O să te calce tramvaiul. Dar, pentru că tramvaiele merg așa de prost în **Iasi**, n-o să te alegi decît cu o usoară contuzie. Motiv să nu te duci la școală.

Petrecere cu gust de struguri

Bassul și umbrela roșie

● deschiderea a ținut îndeajuns încît să uit de ce venisem de fapt ● cu ventilatoarele pornite, parcă mi-a fost mai ușor să-mi dau seama că muzica nu era deloc rea

Cine a colindat în weekend orașul în căutare de Rock live, trebuia să treacă mai înfîi prin Club Hand, pentru că sîmbătă, de la 21.00, au cîntat acolo oameni dornici de muzică bună și cei de la Vița de Vie. Turneul lor prin Moldova s-a oprit la Iași alături de trupa Dekadens, care a deschis concertul, și de fanii care i-au așteptat cu același zel ca la începutul serii pentru mai bine de două ceasuri.

Unii n-au știut sau n-au vrut să răspundă la întrebarea **Andreei**, vocea din **Dekadens**, care a răsunit a „Cum sînteți?”, cu o oarecare exigență, după prima piesă. Însă cine a avut de strigat a făcut-o din toată inima și asta i-a încurajat pe cei patru membri să-și continue cîntarea pentru încă vreo 12 melodii. Cel puțin ațit am reușit să număr, prin agitația gălăgioasă a fanilor proaspăt declarați ai trupei.

Licorile rockului fînăr

Deschiderea a ținut îndeajuns încît să uit de ce venisem de fapt și, pentru alții, numai bine cît să uite de sine printre țigări aprinse și sticle care circulau încontinuu pe lemnul lăcuit al barului.

După ora 22.00 se strîngeau tot mai multe perechi de mîini și se u-

neau grupuri tot mai interesante, unele cu personaje pe care nu le-aș fi așteptat în **Hand**, la o bere și-o serie de piese indie/post-punk/electro, așa cum se recomandă cei de la **Dekadens**. Însă nu toți s-au complicat să înțeleagă imbinările de sunete sau subgenurile rock pe care le etalau artiștii pe scenă, unii concentrîndu-se mai degrabă pe discuții presărate cu shot-uri și cu sfaturi care mai de care mai nelegitime despre replici de agățat și relații. În timp ce ascultam pe două direcții, și melodiile și înțelepciunea populară dimprejur, **Andreea** a ridicat, de pe podeaua scenei, o umbrelă mică, roșie, ferindu-se de-o ploaie pe care, probabil, trebuia să o simțim cu toții din versuri. Publicul s-a făcut că înțelege artificii, piesa s-a terminat și au început promisiunile cu „viță de vie”. Localul se umpluse și se cerea mu-

zica lui **Adi Despot**.

Canapelele n-au avut timp să se încălzească prea mult, fiindcă amatorii în ale rockului și-au încercat din picioare tehnica zguduirii de plete. Iar veteranii, vizibil neimpresionați de prestația de pe scenă, și-au consumat tacit berile sprijiniți de bar.

Toată lumea vinde

Se apropia miezul nopții, îmi terminasem și sucul și răbdarea, cînd a început forfota schimbării de instrumente și l-am zărit pe **Despot** plimbîndu-se prin public. Și uite că a început și concertul **Vița de Vie**, „că doar de asta am dat 15 lei, nu?”, după cum se jeluiau cu voce tare unii. Ne-au spus din start că „toată lumea vinde ceva”, în prima piesă, „Azi” și n-am priceput de ce, dar un tînăr iubitor de rock se manifesta cuminte cu un semn al păcii fluturat în aer. Nu de alta, dar pe la a treia piesă, „Zale de mătase”, contrastul între pacea lui și sesiunile de bătăi din public devenise izbitor.

Dintr-un entuziasm prea mare sau de dragul atmosferei, cîțiva petrecăreți au lăsat distracția să degenereze într-un veritabil meci de wrestling. Poate îi stîrnise cover-ul piesei „Vino la mine” a mai vechilor **N&D** pe care l-a interpretat, cu ceva mai mult bass decît varianta anilor '90, **Adi Despot** și ai săi colegi de trupă. „Toba mare” s-a alăturat și ea pe la

Adi Despot i-a încîntat cu 15 piese pe fanii din Iași

a opta piesă, cînd publicul îmbrăcat în negru și-n fum dens s-a bucurat să audă că **Vița de Vie** se simt „ca acasă aici, în Hand”. „Sînteți fantastici!”, le-a strigat **Adi** și asta i-a aprins din nou.

Cu ventilatoarele pornite, parcă mi-a fost mai ușor să-mi dau seama că muzica nu era deloc rea, iar ce se petrecea pe scenă merita atenție și-o bătaie de picior pe ritm, chiar și cîte-o sesiune de zbucium, sărituri și plete în vînt. M-am surprins fredonînd și eu cu lumea „sînt liber sau așa ceva” cînd a început piesa „Liber”, parcă într-o încercare de a completa vocea lui **Despot**, pe care sonorizarea n-o făcea auzită îndeajuns de bine. Ne-au dat și „Prاف de stele” în urechi și energia din club tot nu se epuizase. Poate de asta a în-

cercat **Adi** să ne facă pe toți, vorba cîntecului, „Varză”, urcîndu-se pe boxe și stîrnind din nou haos printre fani.

Ne-au cîntat 15 piese și s-au întors și la bis cei de la **Vița de Vie**. În tot timpul acesta, la bar, un domn trecut de 40 de ani a servit, cumpănit, un ceai lăsat prea mult la infuzat. Pentru concertul celor cinci băieți, însă, infuzia cu **Dekadens** a fost benefică. Ne-au cîntat cu patos, ne-au plăcut, dar cînd s-a decantat oboeala și s-au ridicat licorile la mințile chefliilor, am decis c-a fost de-ajuns pentru o noapte. La fel și multe dintre domnișoarele care cîntau, pe scările tatuate cu graffiti, spre ieșire, „stinge lumina și aprinde-mă”.

Anca TOMA

Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P.

„Nu vă fie frică, vine Măzărică!”

O mazăre antîtero

Odată cu protestele din **București**, politicienii nu au putut rata ocazia de a ieși la rampă pentru a-și mări capitalul de imagine. Lor li s-a alăturat și **Radu Mazăre**, primarul **Constanței** care, ca de obicei, a venit cu o abordare specială.

Joi, cînd mai toată presa era concentrată asupra protestelor, și-a făcut apariția printre manifestanți și „Măzărică”, după cum scandau aceștia atunci cînd l-au văzut trecînd pe sub **Arcul de Triumf**. Acesta nu

● primarul și tinerii nu puteau protesta îmbrăcați doar în cămăși așa că au defilat în combinezoane

a venit singur, ci cu niște tineri ce păreau scoși dintr-o revistă de modă și, alături de ei, o nouă prietenă a pesedistului. Deoarece nu puteau veni să protesteze împotriva sărăciei și a foametei îmbrăcați doar în cămăși (după cum spune fiul primarului), trupa a defilat prin **Piața Victoriei** în combinezoane militare, asortate la beretele roșii a **Che Guevara**. Din păcate, nimeni nu i-a spus lui **Mazăre** că revoluționarul cubanez avea de fapt bereta neagră, dar ce mai contează cînd arăți bine?

În orice caz, uniforme erau pregătite de mult timp, probabil de prin 2009, cînd „Măzărică” a fost în centrul unui scandal. Pe lîngă ziarele din **România**, acesta a ocupat și cîteva pagini ale publicațiilor din străinătate deoarece, în cadrul unei defilări de modă, a venit îmbrăcat într-o uniformă nazistă. De asemenea, de-a lungul anilor, acesta nu a ezitat să-l atace pe președinte de fi-

ecare dată cînd a avut ocazia, făcîndu-l „bezmetic”, „diavol” sau chiar „bagabont”.

Cel mai amuzant a fost însă momentul în care constănteanul a declarat că prin mișcarea lor vor să dea un exemplu tuturor tinerilor și studenților din **România**. Ei bine, aici nu știu la ce exemplu s-a referit, mai ales dacă stai să te gîndești că acesta a chiulit de la muncă pentru a defila prin **București**. Iar din toate insultele aduse șefului statului am înțeles doar că un lucru este cert: „Îl dăm jos pe chiorul, într-o lună jumate pleacă sigur.”

Din păcate, protestul acestuia nu a durat prea mult timp deoarece, la un moment dat, fetele sale s-au plictisit, iar oamenii din jur l-au rugat politicos să plece în **Brazilia**, acolo unde promisese în 2009 că se va retrace dacă **Băsescu** va fi ales din nou lider al țării.

Iulian BÎRZOI

Localul Troian

În Best Club, un dans în doi

● dacă îți faci curaj să cînti vei fi răsplătit de un chelner masiv cu un shot

Dacă raiul studenților este încheat sub forma localurilor în care se eliberează toată energia negativă adunată în timpul săptămîinii, locul potrivit pentru cei din **Iași** este în spatele complexului **Super Copou**, în **Best Club**.

Atmosfera seamănă cu cea din barurile americane, unde paharele se dau pe gît pînă la fund și se ciocnesc zgomotos de marginea barului. Acolo în fiecare miercuri seară se cristalizează cîte o noapte de karaoke, stropită din belșug cu esențe și substanțe colorate care pot fi sorbite la prețuri minime.

Nu lipsește nici distracția pur studentască care tinde să dureze pînă dimineata. De la etaj se aude încet o melodie desprinsă dintr-un film de dragoste, care interpretată este mai mult o baladă tristă și fără versuri. Intrînd, fac ochii mici și încerc să mă obișnuiesc cu norii de fum amestecați cu puțina lumină care se împarte pe pereții vopsiți într-un crem cald asortat cu maroul meselor și observ că inițial

locul fusese destinat să fie un simplu bar. Mesele și scaunele de lemn nu foarte îmbietoare, lașă puțin loc pe care tinerii l-ar putea folosi pentru un dans în doi, cît mai apropiați. Dacă ești în trecere și îți faci curaj să cînti lîngă prietenii tăi de la masă, vei fi răsplătit de un chelner masiv cu un shot pe care cu siguranță îl vei vrea dublat mai tîrziu.

În caz că te plictisesc melodiile alese să fie interpretate de vecinii tăi de la mese, poți să te retragi în capătul barului, unde găsești o masă de biliard, care nu este niciodată liberă. În pauza de la karaoke, melodiile comerciale ale anului trecut se aud din toate colturile, iar DJ-ul fără experiență ridică din sprîncene cînd vede studenții dansînd pe mese și mai pune cîte o piesă din **Winamp**.

În general, prețurile la băuturi nu sînt mari, însă nu ar mai conta, atîta timp cît după fiecare melodie cîntată ai ocazia să mai bei și tu cîte un shot. Ar fi păcat să nu îl dai pe gît atîta timp cît banii de acasă îi primești abia la sfîrșit de săptămînă.

Mădălina OLARIU

Casa de Cultură a Studenților
Str. Vasile Conta nr. 30, et. 2,
700106 Iași. Tel.:0746/230.032, 219520,
e-mail: redactia@opiniastudenteasca.ro

opinia

DIRECTOR: Laura PĂULET
REDACTOR-ŞEF: Cătălin HOPULELE
REDACTOR-ŞEF ADJUNCT: Oana OLARIU
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Ioan STOLERU
ŞEFI DE DEPARTAMENT: Cristina BABII, Iulia CIUHU, Alexandra PANAETE
REDACTORI: Alexandra IVĂNESCU, Dan CONDREA, Iulian BÎRZOI, Georgel COSTIȚĂ (Polonia), Anca MATCOVSCHI, Andrei MIHAI, Mădălina MORARU, Mădălina OLARIU, Livia RUSU, Anca TOMA
COLABORATORI: Paul ANDRICI, Alexandra FILIP
PUBLICITATE: Bogdan COBUZ
EDITOR: Daniel CONDURACHE

Sedintele de redacție au loc luni și miercuri, de la ora 20.00. Revista se poate procura și de la sediul redacției.